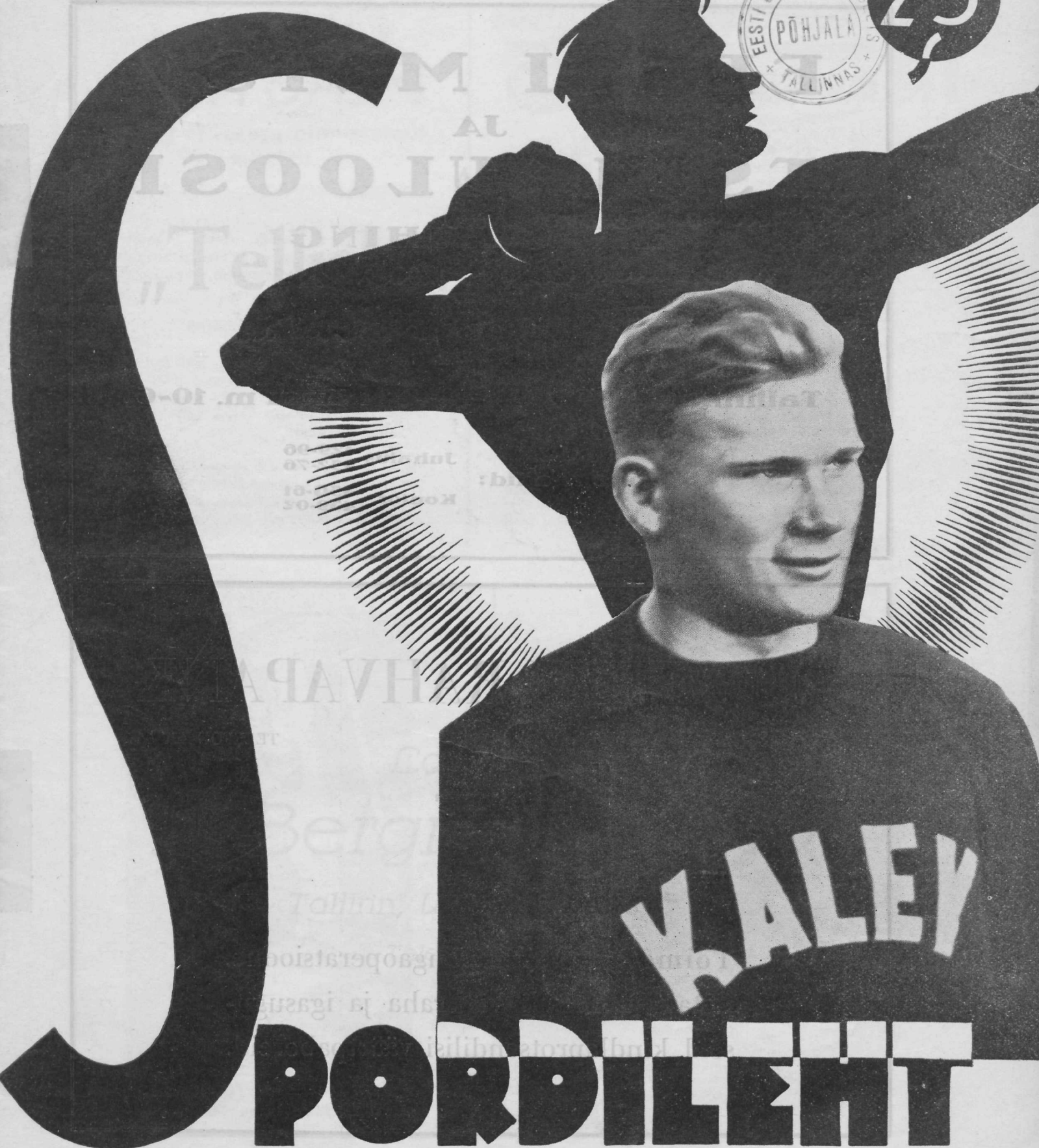

EESTI

25

PORDILENT

Nr. 6

JUUNI

1937

**EESTI METSA
JA
TSELLULOOSI
AKTSIAÜHING**

Tallinnas,

Pärnu m. 10-6

Kõnetraadid:

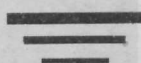
**Juhatus 429-96
432-76**

**Kontor 430-61
439-02**

Ü. K. EESTI RAHVAPANK

TALLINN, S. KARJA nr. 19.

TELEFON 425-55

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.
Ostab ja müüb välisraha ja igasugu-
seid kindlaprotsendilisi väärtpabereid.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegetsejatele, kus edu suurel määral oleneb vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisel?

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *terwendab ka Teid!*

Alandatud hinnad.

PLASTIKA

Kunstainete press- ja prits-tööstus

Tallinn, S. Tartu 45. Tel. 313-84

Valmistab kunstvaiguaineist (bakeliidist) kõiksuguseid elektritarbeid: lüliljad, kontaktipesad, kontaktid, lambipesad jne.

Meeste- ja naisteriiete nõõbid.

Kosmeetikaainete tarvis: salvipurgid, puudritoosid, huulepulga-kestad jne.

Majatarbeid: joogipeekrid, tuhatoosid, tindipotid jne.

Kunstpressimine asendab täieliselt puu, pleki, papi jne., on elastne ja nägus.

Tellimiste täitmine antud eeskujude järgi kiire ja korralik.

ED. OLARI-OKSENAU

Tallinnas,

Estonia pst. 19

Tel. 456-90

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

18. AASTAKÄIK

Nr. 6

JUUNI

1937

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Kas

ümberraldusi tennises?

G. Tomberg

Rida aastaid tagasi seati sisse tenniseliidu poolt Eestis lisaks maadevõistlustele ja individuaalmeistrivõistlustele uus liik võistlusi, nimelt klubidevahelised esivõistlused. Konkurentsi võrdsustamiseks ja huviküllasemaks tegemiseks jagati osavõtjad kahte klassi — A ja B. Nende võistluste peamiseks ülesandeks oli mõeldud kahtlemata tennispropaganda ja levitamine üleriiklikkus ulatuses, esijoones aga äratada just provintsi ja paikkuda võimalusi ka väiksemate klubide mängijaile puutuda kokku teiste klubide parematega ja sel teel arendada ning viia edasi tennisporti kõigis riigi osis, kust aja jooksul loodeti võrsuvat tugev tenniskaader. Konstruktioonilt midagi sarnast neile võistlustele leiame näit. nii Saksast (Medenspiele) kui ka Inglismaalt (inter-county championships — krahvkondadevahelised esivõistlused).

Oleks ju kõige loogilisem ja selgem korraldada ka meil maakondade või, veelgi piiratult, ringkondadevahelised esivõistlused ja ainult ühes klassis. Kuid nagu alati on paljudel pealt näha kergeil asjul ikka oma Achillese kand. Nii ka siin. Kui näit. Tallinnale, kus asuvad erandlikult kõik paremad tennisportlased, seaksime vastu üldiselt kõik ülejäänud riigi osad, kujuneks säärane võistlus vähemastki konkurentsist rääkimata ikkagi armetuks ühe poole liitasaamiseks. Nii võrra ebatasavägised on üksikute riigiosade reketikäsitajate võimed!

Kuna meil üle riigi on tenniseliidus organiseerunud ainult 18 tennisklubi, -seltsi või -ringi ja väljaspool seda vaevalt eksisteerib veel mõni elujõuline tennisorganisatsioon, on vägagi mõeldav ja praktiline, et toimuksid klubidevahelised esivõistlused. Ing-

lises, kus eksisteerib 2200 tennisklubi, poleks see muidugi ettekujutatav. Kuna meil kõigi klubide mängijaskonna (meeskonna) võimed pole kaugeltki tasavägised, on ainuke tee jagada klubid mängutugevuse järgi klassidesse. Kas ainult A-sse ja B-sse või luua juure veel C klass, see küsimus vajaks väiksemate klubide deklareeritud seisukohti, mida liidul oleks kerge teada saada.

Isiiklikult pooldaksin C klassi juureloomist, kuna see looks ka uutele liitu astujaile klubidele ja senistele väiksemaile provintsi klubidele vajalise väärika võistlusolukorra, kus võistlusi saaks sooritada juba huviküllase ja jõukohase konkurentsiga, mis võib kujuneda meeskonna üksikuile liikmeile suureks toetajaks edasisel arengul. Peakõrguselt üleolevalt vastasel hävitav liitasaamine ei õpeta kedagi, vaid on otsene igasuguse edasipüüdmise tahte hävitamine.

Küsimus on vaid, kui võrd hõlpsalt see praktiliselt on läbiviidav. Näit., kas majanduslikel kaalutlusil on sportlikku mõtet mängutasemelt nõrkadel klubidel sooritada meeskonna kohtamisi liig kaugel maa tagant, korraldamiskulud (eriti sõidukulud) võib-olla käivad klubidel üle jõu.

Kas esivõistlused kahes või kolmes klassis, oleneb peamiselt klubide eneste tahtest, kuid A ja B klassi liigitus peaks kehtima igal juhul.

Uue momendina igasse klassi tuleks sisse tuua evolutsiooni printsiip. See tähendab, igal klubil peab olema moodud edasipääsu ja positsiooni järk-järgulise parandamise võimalus. Ühtlasi tuleb vältida klubide liigne passiivsus seega, et A ja B klassis oleks nähtud ette klubi ähvardav väljalangemine alamasse klassi. See looks olukorra, milles toimub alaline liikumine võimete taseme parandamise ja edasipüüdmise suunas.

Praktiliselt tähendaks see olukorra kujunemist järgmiselt. Määrata kindlaks pikemale ajale teatud klassis võistlejate klubide permanentne arv, arvestades kaasaja klubide mängutugevuse ja üldtasemega.

E. Spordilehe käesoleva numbriga kaanepildiks on toodud momendi parim Eesti kuulitõukaja Aleksander Kreek, kes tänavu küündinud 15.74-ni ja on vääriiline järelefulija A. Viidingule.

Igas klassis esikohale tulnud klubi tituleerida vastaval aastal Eesti meistriks, liidult annetada vastav diplom ja hankida igas klassis vastav rändkariikas. B klassis meistriks tulnud klubi viia üle A klassi ja C klassi meister B klassi.

A klassis viimasele kohale jäänud klubi langeks automaatselt B klassi ja B klassi viimane C klassi.

Esitatud põhialused peaksid olema küllalt sirgjoonelised ja selged.

Raskused võivad tekkida aga väga delikaatses küsimuses, keda lugeda omas klassis viimaseks ja kuidas seda teha?

Üldjuhiseks võiks jääda siin: selle määrajaks oleks klubi esimesel kohtamisel saavutatud suhteliselt halvem tagajärg, kusjuures loobumine loetakse halvima tagajärjeks; on loobujaid mitu, otsustab väljalangeja klubi loos.

Vaidlusi kutsub esile aga kahtlemata asjaolu, et esimesel kohtamisel kaotanud klubid ei mänginud kõik mitte võrdsete vastastega. Võib juhtuda, et suhteliselt kõige halvema tagajärjega kaotanud klubi sisuliselt pole nõrgim, vaid selle tingis kokkusattumine kohe klassi kõige kõvemaga, näit. pärastise meistriaga.

Edasi on oluline küsimus, millistest mänguliikidest koosneks võistlus ja kui suur osavõtjate arv oleks sobivaim.

Seni oli nii A kui ka B klassis üldse 13 mängu, koosnedes 6 meesüksikmängust (igakuks võistles edetabeli — liidu või klubi — järjestuses omavahel); 2 naisüksikmängust, 2 meespaarismängust, 2 segapaarismängust ja 1 naispaarismängust.

A klassi klubide poolt on tõstetud väga põhjustatud murinat, et mainitud mängude kogum ei vasta sugugi kõigi praegusaja A klassi klubide koosseisudele ja võimetele. Välja arvatud Kalevi Tennisklubi, kes aastaid on nagu monopolne Eesti meister, on teistel A klassi klubidel suuri raskusi ühtlase meeskonna komplekteerimisel. Arusaadavalt pole ju kuidagi normaalne, kui A

klassi meeskonda tuleb võtta rida surrogaate B või C meeskonna võimete mängijaist!

Oleks väga loomulik ja loogiline, et arvestatakse selle faktilise olukorraga, selle lihtsa põhjusega, et pole A klassi jaoks niipalju mängijaid, eriti naiste osas.

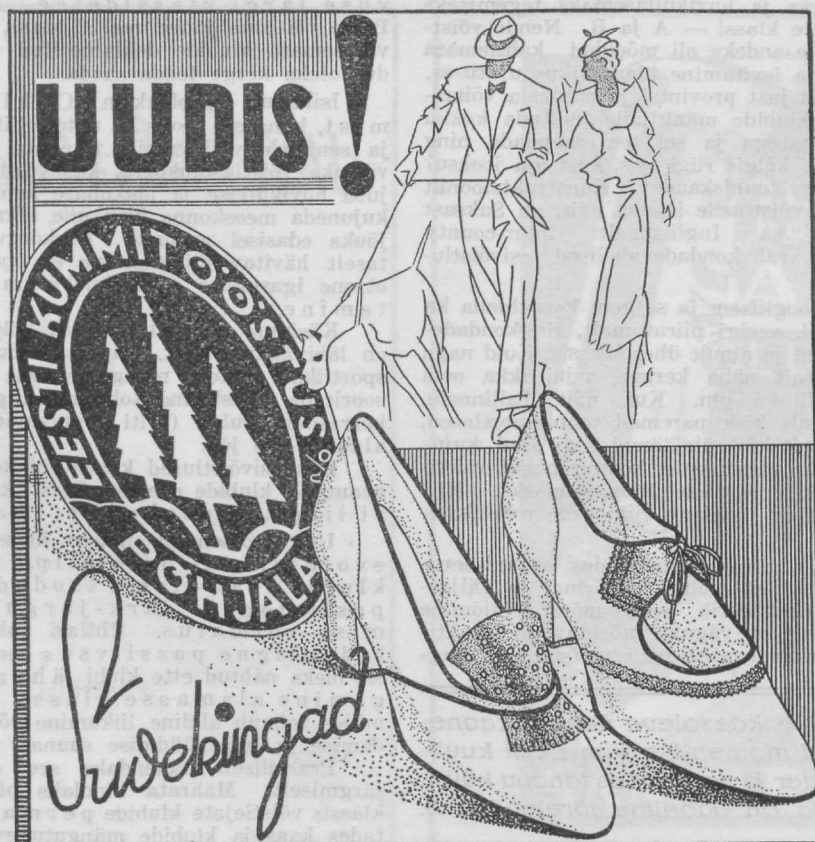
Pr. Hesse ja prl. Baghi tagasitõmbumisega tennisareenilt on pr. Nõmmik jäänud gigantse tammena kesk võrsuvat noormetsa. Järgmiste naismängijate võimed ei küüni kaugeltki selleni, mida võiks mainida A klassiks. On väga mõistetav, et B kl. klubid, kes ei oma A meeskonda, meeleldi näeksid A klassis suurema arvulist meeskonda, mis nõrgestaks A kl. klubide B kl. meeskondi ja looks neile soodsama võistluspinna B klassis.

Teisest küljest pole aga mõtet panna kehtima korda, mis oleks juba oma algeos morituri.

Tahes-tahtmatult tuleb A klassis ja võib-olla isegi B kl-s (suur kokkuhoid söidukuludes, kerge komplekteerida) vähendada meeskonna liikmete arvu.

Kuigi senine mängude arv — 13 — oli mängude koosseisult väga õnnelik, sisaldades soodsas proportsioonis kõiki mänguliike, tuleb seda üldiselt vähendada ja muuta nii, et võistlust võiks sooritada vähem arv mängijaid.

A klassis võiks tarvitusele tulla n.-n. parandatud Davis Cupi süsteem, koosnedes Davis Cupis ettenähtud 5-st mängust + 2 mängu naisosavõtjaiga. Naiste juuretõmbamine kõrvaldaks Davis Cupi ühekülguse, mis kogu tennismaailmas leidnud etteheiteid, ja teeniks täiesti neid ülesandeid, mis meie klubidevahelistest esivõistlustest saavutada soovime, s. o. kõigimänguliikide arendamist proportsioonis, mis vastab meie kaasaja mängijaskonna soolisele vahekorrale. Ei saa ju osutada naismängijaskonnale suuremat tähelepanu kui on nende üldine osatähtsus tennisportlaskonnas.

Võitja selgitamiseks mängude üldarv 7 annab end jagada hästi. See koosneb:

- 4 meesüksikmängu, 2 meest kummagagi omavahel
- 1 naisüksikmäng
- 1 meespaarismäng
- 1 segapaarismäng

Kokku 7

Seitse mängu on kergesti läbi viidav, äärmise vajaduse korral võib isegi sooritada nad ühel päeval. Mängud ise oleksid kõik mängitavad parim kolmest. Meeskonna komplekteerimine ei sünnitaks ühelegi A klassi klubile enam raskusi, koosnedes minimaalselt 2 mees- ja 1 naismängijast. Väljasõidu puhul oleksid meeskonna sõidukulud üpris väikesed.

Meeskonna koosseisu välksusele kaasub veel soodus võimalus rohkemaarvuliseks osavõtuks. Näit. meesüksikmängud sooritavad 2 meest, meespaarismänguks võib esitada hoopis uue paari ja segapaarismängu võib sooritada eri-meesmängija. Kokku võiks klubi rohke mängijate kaadri olemasolul rakendada võistluse kuni 5 meesmängijat ja 2 naismängijat (üksik- ja segapaarismäng).

Lisaks varemõeldule on säärasel kombinatsioonil veel üks pluss ja nimelt: ta kõrvaldab järjestuse nõude mängijail, mille selgitamine alati on tekitanud segadusi. Nüüd lihtsalt tuleb panna välja teatud arv meesmängijaid, millisel kohal keegi mängib, see on täiesti vaba.

Kõigil ülaltoodud alustel A klassi võistluste meeskondade koostamismoodus oleks kõigiti sobiv, vältaks kõik senised puudused, looks juure ühed huvija konkurentsiküllased võistlused, mis võiksid püsida nurinat tekitamata pika aja.

B ja C klassis tuleks aga jääda endise B-mängu süsteemi juure. Siin on tähtis, et võistlusist võtaks osa just suurem arv mängijaid. Väiksematele klubidele, eriti provintsi omadele, tähendaks see olukorra loomist, kus ka hulgal „väiksemal“ mängijail avaneks võimalus pääseda võistlustele. Suurist esivõistlusist osavõtmisel kaoks nende isik niivõrd üldmassi, et vaevalt keegi osutaks neile vähemasti tähelepanu. Klubidevahelistel esivõistlustel on aga iga võistleja kaal ja tähendus hoopis teine. Siin on meeskonna „viimase mehe“ punkt sama tähtis kui näit. klubi meistri oma. Kõigil tuleb võidelda ühevõrdselt ja sama innuga klubi ning isikliku au eest. Edetabeli järjestus tingib igale võistlejale ka jõukohase vastase, mis loob huvitekitava võistluspinge.

Kuidas jagada klubid klassidesse?

See on iseenesest väga õrn küsimus. Kergesti võib juhtuda, et mõni klubi võib tunda end solvatuna, mida meie kuidagi ei taha. Asja enese huvides, erapooletult arutledes, tuleks siin esialgselt tõmmata siiski selged piirid. Igal algaval hooajal on aga igal klubil võimalik kohe parandada positsiooni. Ma mõtlen siin esijoones C klassi alla viidud klubisid.

A ja B klassis võistlevate klubide arv tuleks määrata kindlaks pikemale ajale, seni kui tekib loomulik tarvidus korraldada need ümber. Arvestades klubide praeguste jõududega ja koosseisudega tuleks A klassi arvata 5 klubi. Need oleksid: Kalevi Tennisklubi, Tallinna Tennis- ja Hockey Klubi, Eestimaa Lawn-Tennise Klubi, Tartu Akadeemiline Tennisklubi ja Eestimaa Spordi Selts. Mainitud olid ka varem kõik A klassis, uena on sinna viidud ainult Eestimaa Spordi Selts, kes korduvalt on olnud B klassi finalist. Usun, et A klassi eraldamine sel kujul ei tekitaks kellegi vaidsusi.

Küll aga on tõstetud küsimus, kas Kalevil kui tugevaimal klubil ei tuleks esineda A klassis 2 meeskonnaga, mis osaliselt vähendaks tema B meeskonna liigtugevust.

Meie arvates säärane liigitus peaks aga langema ära iseenesest, kui põhimõtteliselt vildak. Ei saa nõuda üht klubi veel seepärast, et ta on suutnud koondata end ümber tugeva mängijate pere. Siin peab valitsema puhas põhimõte: iga klubi enda eest, mitte klubi iseenese vastu! Vaatamata, millise mängutugevuse ükski klubi milgi ajajärgul omab. Sisuliselt asja uurides ei vähendaks ka kahe meeskonna väljapanek karvaväärtiki Kalevi B meeskonna löögivõimet.

Püstitades reegli, et liidu edetabeli 10 paremat ei tohi võistelda B meeskondades, mida mitmelt poolt väga nõutud, kaotaks kohe mõtte nõue Kalevi 2 meeskonnaga esinemiseks A klassis, sest liidu tänavuse edetabeli 10 esimese hulgas on 7 klevlast ja sellest piisaks kas või kolme A klassi meeskonna komplekteerimiseks, üks mängija jääks veel reservigil!

B klassi tuleks arvata 7 klubi. Need oleksid kõik klubid, kel olemas A meeskonnad (põhimõtteline nõue) ja lisaks veel Eesti Panga Ametnike Klubi Tennisring ning Pärnu Tennisklubi, kes senised kõvemad B klassis.

B klassis võistlemine ja sinna pääsimine oleks teataval määral juba klubi kvalifitseerimine.

Ülejäänud klubid võistleksid kõik C klassis, kusjuures võisteldakse samas koosseisus kui B klassis, s.o. 13 mängu.

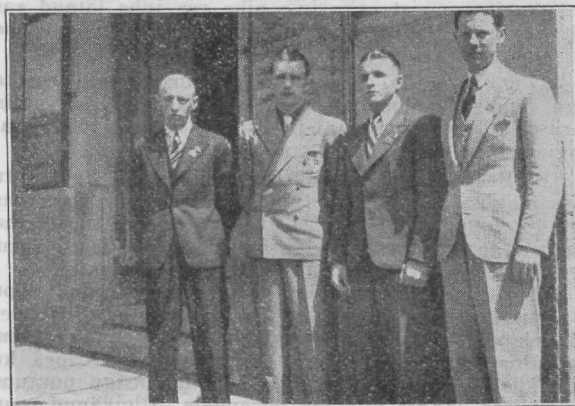
Põhimõtteliselt tuleks kõigil B klassis esinevaid klubidel panna välja ka C meeskond.

Üldiselt jääks aga C klassis klubidel täiesti vabaks osavõtu küsimus (majanduslikel kaalutlusil, mängijate puudus jne.) Tuleb määrata kindel tähtaeg (näit. 1. aprill), mis ajaks iga klubi teatav liidule oma osavõtu soovist C klassi võistlusist. Pole esitatud vastavat soovi, ei arvata neid klubisid võistlusringi sisse. A ja B klassis võistlemine oleks aga obligatoorne.

Loosimine.

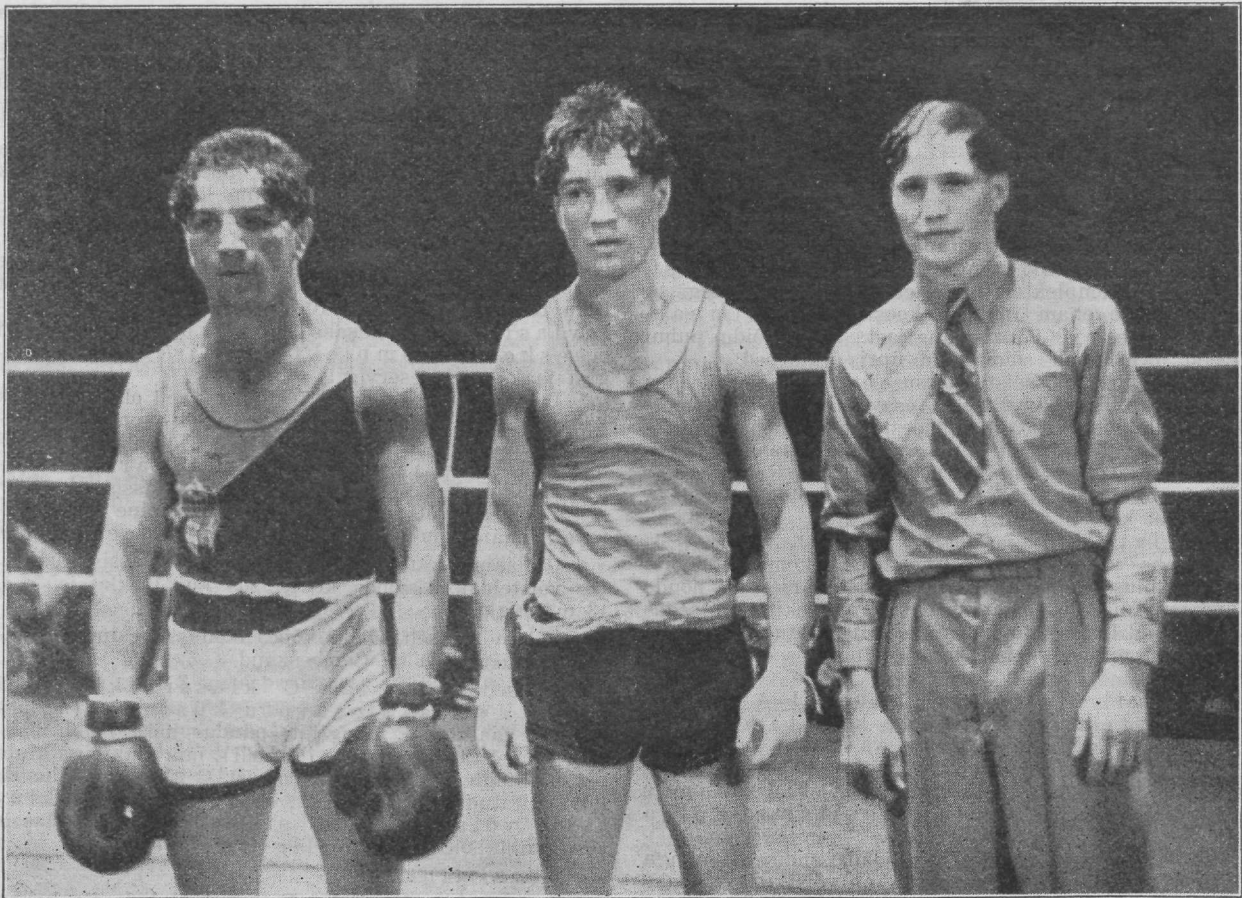
A ja B klassis tuleb võistlevad klubid viia kokku puht loosimise teel, mida toimetaks liidu juhatus. Ka väljasõidu küsimus tuleb otsustada loositeel.

C klassis tuleb käia aga esijoones territooriaal-printsiibi alusel — üksteisele lähemad klubid viia enne kokku. Ühtlasi poleks siin ka väljasõidu küsimus loositav, vaid praktiliselt lahendatav, võttes arvesse klubide vastastikuseid soove ja möödunud aasta olukorda. A klassi võitja (Eesti meister) oleks otse finaalis ja on esioigustatud väljaku valikul, mis kord kehtis meil ka seni ja kehtib ka Davis Cupi mängudel.

Milano-võistlustelt.

Vasakult: N. Maatsoo, Raadiku väljalülitaja H. Tiller, A. Raadik ise ja Norra esindaja.

Kolmik, kes võitis Berliini olümpia poksiturniiril kergetkaalu kolm medalit — Harangi, Stepulov ja Agren. Neist suutis Milanos oma võitu korra üksnes N. Stepulov, tulles jällegi hõbemedalile.

POKSI KURIOOSUMEID

Poksiringis juhtub sageli kummalisi juhtumeid, mis paeluvad meid oma erakordsusega. Neist poksikurioosumeist esitasime pika rea juba läinud aastal (vaata E. Spordilehe jõulushurnaali), siinkohal toome aga neid veelgi.

1790. a., millal veel poksiti kinnastamata rusikatega, leidis Londonis aset matsch Hooperi ja Inglise päraslise meistri Benjamin Braini vahel. Vastavalt tingimustele pidi võitja saama 100 queeni.

B. Brain, keda kutsuti Big Ben'iks, oli kuulus tuvega löögiga ja suure vastupidavusega, kuna tema vastane ei võinud uhkustada ei ühe ega teisega neist omadustest, ja kasutas sageli võtteid, mis olid keelatud isegi tol ajal — paljaste rusikatega poksiajastul.

Heitlus algas Beni atakiga. Esimese roundi lõpulta virutas säärase hoobi vastase kere pihta, et Hooperi sekundandid ei suutnud enam kuidagi sundida oma hoolealust Benile lähenema löögiulatusse. Niipea kui Beni käsi kas puutus kergesti või pidi peagu puutuma Hooperisse, langes viimane põrandale. Ülejäänud roundidel Hooper lihtsalt pages vastase löökide eest — jooksmisega ümber ringi... Peale kõige muu leiutas Hooper selle triki, et roundide vaheajal suu vett täis võttes, pritsis seda matschil vastasele näkku, et siis pimestunud vastasele otsa tormata.

Ben, kellel oli võimatu vastast tabada, otsustas lõpuks loobuda kogu aeg pageva partneri tagaajamisest. Säärane fars kestis kolm ja pool tundi — 180 roundi — ja lõppes faktiliselt Beni võiduga. Et aga päästa pealtvaatajate panused, mis olid tehtud ühele või teisele poksijale, ja et mitte veel rohkem ärritada niigi juba ärritatud pealtvaatajaid, otsustati matsch tunnistada lõppenuks viigiga.

See on vist kummalisim viik poksiajaloo.

Kui ülalkireldatud poksिमatschil oli vähemalt üks korralik tabavus, siis järgmise kurioosumina võime kirjeldada matschi, millel kumbki vastastest ei sooritanud ühtki lööki. See juhtus 1866. a. Inglismaal, matschil James Meissi ja Joe Gossi vahel.

Mõlemad poksijad säilitasid viisaka distantsi, ilma et kumbki oleks püüdnud teisele läheneda. Nii möödus mitu minutit. Kõigile oli selge, et vastased ei taha astuda võitlusse. Kohtunik hoiatas, et kuulutab matschi lõppenuks viigiga, kui mehed sääraselt jätkavad. Kuid ka hoiatus jättis mõlemad ükskõikseks ja „võistlus“ jätkus kirjeldatud „stiilis“. Vastased keerlesid üksteise ümber, kuid ei astunud löögiulatusse. Möödus pool tundi, tund, toomata ühtki lööki. Kohtunik kordas hoiatust, kuid niisama tagajärjetult. 74 minuti möödunult katkestas kohtunik viimast korda matschi ja kuu-

lutas selle pealtvaatajate vile ja naeru saatel lõppenuks viigiga. Vastased surusid naeratades üksteise kätt ja lahkusid ringist.

Jäi teadmata, miks mehed demonstreerisid säärast „poksi“, kuid ajalugu räägib, et mõni päev hiljem kohutud mõlemad uuesti, ja siis lõi Meiss oma vastase 21. roundil knocki, misjuures matsch oli mõlemalt poolt sooritatud suurima ägedusega.

Pole vist huvituset ka see matsch, mis peeti Venemaa esivõistluste tsükli paar aastat tagasi. Üks poksiajaist oli vastase löönud knock-down. Ringikohtuniku hüüdel „nurka!“ kargas knock-downis olev mees kähku püsti ja tormas... ringi kaugeimasse nurka. Endastmõistagi kutsus see pealtvaatajais esile lõbusa meeleolu.

Kõige huvitavam seejuures oli, et knock-downis olnud vastane ei tahtnud üldse tunnustada, et ta põrandal käinud, vaid vaidles vastu, et põrandal olevat käinud tema vastane. Mees oli saanud niivõrd tugeva löögi, et see ta mõistuse kauaks segi ajas.

Kummalisemate matschide hulka kuulub ka järgmine, mis aset leidis 1934. a. Ameerikas Hetterningtoni ja neegri vahel, keda hüüti „Pada Tuusaks“. Matschi refereeris Jonny Kauff, kes omal ajal oli kuulnud kergeteskaalu poksiija.

Matschi vältel neeger süstemaatiliselt rikkus võistlusmäärsi, sooritades keelatud lööke. Ringikohtunik tegi talle selle eest mitu märkust. Viimendal roundil tegi ta jälle märkuse, millele neeger reageeris täiesti ootamatu kallaletungiga kohtunikule, külvates viimase üle löökide rahega. Kuid Kauff sukeldus ja vastas löögile löögiga, ajades neegri nurka, kus ta lõi teda kõigi poksireeglite kohaselt knocki. Pärast seda luges ta rahulikult kümneni ja tõstis siis üles Hetterningtoni käe, mehe võitjaks kuulutades.

Sel ajal, millal ringikohtunik nuhtles neegrit, ei olnud ka Hetternington tegevusetu. Kui pealtvaatajate ridades viibinud endine meisterpoksiija Young Jack Tompson oli näinud, et tema rassikaaslane armetult knocki löödud, kargas ta kutsumata külalisena ringi, ilmse kavatsusega sõbrale appi tõtata. Teda võttis aga vastu Hetternington, kes võimsa parempööriga löua pihta saatis ka teise neegri knocki.

Ja pealtvaatajad? Need jäid täiesti rahule „lisaeeskavaga“. Mitte alati ei nähta ühe matschi vältel kolme matschi.

Paljud ei tea vast seda, et kaugemas minevikku vajunud aegade poksiijad kasutasid ringis vastase võitmiseks omapärast „strateegiat“, mis koosnes vastasele märkuste tegemisest, väljanaermisest, sõnodega solvamisest jne. Säärane „strateegia“ oli tolle aegses poksikunstis koguni omaette haruks, kuni ta ära keelati alles 1917. a. Nüüd on ka Inglise profipoksi määrustes punkt, mis nõuab poksiijalt „...absoluutset vaikimist kogu matschi vältel.“

Kuid vanasti aitas n.-n. väljanaermise strateegia nii mõndagi poksiijat viia võidule. Näiteks legendaarne Kid McCoy, saanud vastaselt tugeva löögi, tavaliselt pöördus oma vastase poole järgmise lausega: „Mulle räägiti, et sul olevat kohutav löök, kuid sa ei suuda häda teha kärbeleegi!“ Neegerpoksiija Sam Lenford aga lausus sääraстал puhkudel: „Ettevaatust, noormees! Sa löid välja mu kuldhamba, kuid ära astu nüüd selle peale!“ Ja kui vastane hakkas otsima olematut kuldhambast, sai ta löögi, mis niitis ta põrandale.

Suureks spetsialistiks „sõnade-poksiis“ oli kanadlane Tommy Burns. Poksides kord austraallase Squayrsiga, niitis ta oma vastase esimese löögiga põrandale. Kuid austraallane kargas kohe püsti ja andis vastuseks säärase löualöögi, mis tegi kanadlase korrapealt pehmeks. Viimane mõistis, et matschi edukaks jätkamiseks peab ta aega saama toibumiseks. Sellepärast klintschis ta ja sosistas oma vastasele rahulikult: „Mulle räägiti, et sa oskavat ka lüüa. Noh, löö siis kõvemini!“ Austraallane küll teadis vastase „sõnade-

strateegiat“, kuid kanadlase rahulik toon riisus siiski ta enesekindluse. Ta muutus ebakindlaks ja hakkas kaalutlema tekkinud olukorda. Kanadlane jatkas aga klintschimist ja kõrvusosistamisest seni, kuni jõudis toibuda. Alles nüüd mõistis austraallane, et ta oli lasknud end petta. See ärritas teda niivõrd, et ta unustas kaitse, ja jooksis ise kanadlase rusika otsa, mille mõjul langes knocki.

Ka G. Carpantier' kohta räägitakse, et see osanud kasutada „sõnade-poksi“. Matschil 1924. a. poolraskekaalu maailmameistri Tom Gibbonsiga sai ta säärase löögi kehasse, et vaevalt suutis veel hingata. Sel momendil avaldus tema oskus mitte kaotada tasakaalu. „François“ hüüdis ta oma managerile, „Mulle näib, et väänasin välja oma jala“. Ja kui siis ka Gibbons suunas oma pilgu vastase jalale, saatis prantslane talle kohutava upperi löua pihta, mille tagajärjeks oleks olnud peagu knock. Kuid Gibbons toibus ja tuli siiski matschi võitjaks.

Poks Venemaal on noorem, kui vast teatakse arvata. Tsaariaegsel Venemaal vaadati poksile nagu mingisugusele verisele ja metsikule spordialale, mis arendavat ainult madalaid instinkte. Teda võrreldi härja- ja gladiaatorite võitlustega. Avalikud võistlused olid keelatud ja poksi võis harrastada ainult kitsastes klubiringides piiratud pealtvaatajaskonna ees. Olukord ei muutunud ka pärast revolutsiooni ja veel 1922. a. kordas Nõukogude Vene rahvahariduse komissariaat avalike poksivõistluste keeldu.

Alles 1925. a. lülitati poks Venemaa kehakultuuri alade hulka. Kuid vaatamata sellele suhtus enamik kehakultuuri juhte poksisse eitavalt ja poksi panek keelu alla oli mitu korda päevakorras, kuni alles koos kehakultuuri üldise tõusuga Venemaal ka poksi sai endale täielised „seltsimehelikud“ õigused. Nüüd on poks Venemaal võetud koguni koolide õppekavva.

V. Raudsepa foto.

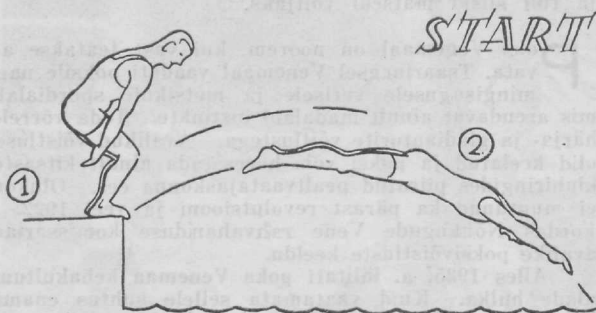
Poksiliidu kindralsekretär A. von Kankovszky (paremal) koos meie P. Maisoviga ja ilaallasest võistlustearstiiga Milanos.

KESK- JA PIKAMAA CRAWL

A. HAVIST, ujumisinstruktor

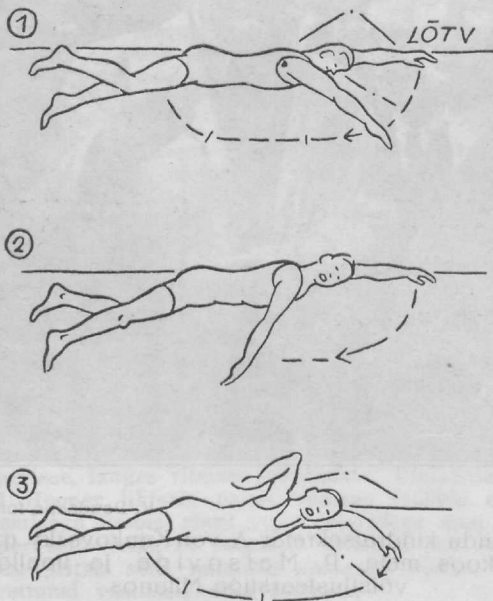
Eesti ujudad tunnevad ainult lühematele maadele sobivat crawl'i, mille kohta E. Spordilehes nr. 6 — 1935. a. annab meile piltliku ülevaate A. Klumborg-Kolmpere „10 tundi crawl'i“. Kuid kesk- ja pikamaa crawl'ist teatakse Eestis vähe. Meil utatakse pikki maid lühimaa crawl'i stiilis, mõtlemata sellele, kas see stiil on ka kohane pikemale distantsile. Seepärast on tehnilised tagajärjed pikkades maades, võrreldes tagajärgedega teistes riikides, päris nigelad.

Alljärgnevalt kirjeldame pikkadele distantsidele sobivat starti, crawl'i ja pööret ameeriklaste järgi.

Start. Jalad on põlvedest kõverdatud ega ole mitte koos, vaid nende vahe on 15—20 sm. Varbad ulatavad üle puki ääre. Keha on kõhust ja rinnast ettepoole kõverdatud (joon. 1). Pea asend on loomulik, vaade suunatud 4 m endast ettepoole. Käed asetsevad kõrval, sääremarjade (mitte põlvede!) kohal. Kui nüüd rebida kõverdatud käed hüppesuuna poole ja neid sirutada sirgeks, ühel ajal keha ja jalgade sirutamisega, saamegi stardihüppe. Lennul peab olema kätel, kehal ja jalgadel väike look (2). Hüpe peab olema suunatud kaugele (tugeva jalgade tõukega) ja sukeldus võimalikult hästi ühte auku. Ei sukelduta aga sügavale ega oodata liuglemise täielist lõppu.

STIIIL

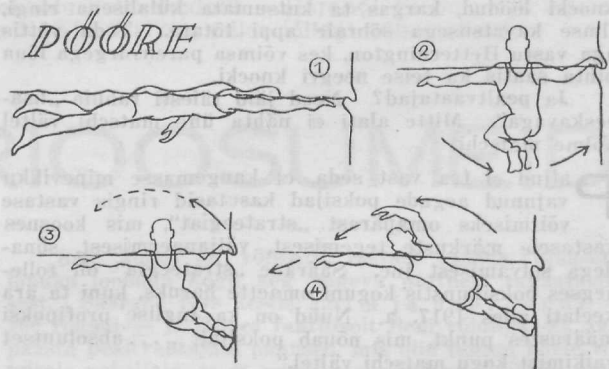
Stiil. Stiililõpetus on võetud 400 m olümpia-võitja Medica õpetajalt Ray Daughtersilt.

Ujumisel olgu keha võimalikult veepinnal, nagu vees.

Stiil ise baseerub kahe käe omavahelisele koostööle. Eriti tähele panna: Üks kätest olgu alati ees, kui teine tõmbab peatõmmet (2). Kõigepealt jagatakse käe veetalune tõmbejoon neljaks osaks (1). Kui näiteks üks käsi on ees ja teine lõpetab parajasti peatõmmet, peab eesolev käsi tõmbama ainult ühe neljandiku, et tõmmet lõpetanud kätt viia ette (3). Ühe neljandiku teekonnast (väike kaar) sooritanud käsi tõmbab kolm neljandiku rinna ja kõhu alt võimalikult paralleelselt veepinnale, viies nõnda keha liuglevalt edasi (2). Kui tõmbav käsi on pingutatud, siis seevastu eesolev käsi on pingevaba (1). Nõnda saab eesolev käsi puhkust — ta läheb pingevabast olekust kohe pingutatud olekusse, niipea kui tõmbav käsi lõpetab tõmbe (3). Tõmmet lõpetanud etteviidav käsi sirgub hästi kiiresti küünarnukist ning viskub lõdvana ette. Etteviskumise ajal on peopesa väljapoole ja risti veepinnale — vee all aga muudab peopeest oma asendit, minnes tõmbe seisundisse.

Hingamine sisse algab tõmbava käe viimase veerandi alguses pea keeramisega (2) küljele (mitte välja tõsta!) ja lõpeb siis, kui käsi on läbistanud pool õhuteekonnast (3). Ruttamata, läbi nina tühjendada kopsudest õhk vette ja kiiresti täita kopsud, läbi suu, värske õhuga.

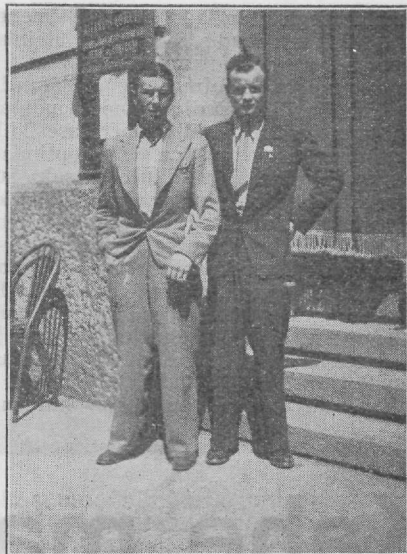
Jalad töötavad intensiivselt ühtlases taktis, sulavalt. Jalg läheb sirgeks ülesvaamisel (rõhutatakse alt-üleslööki), kuna allaviimisel kõverdub veidi põlvest.

Pööre. Parem käsi võtab basseini äärest kinni, vasak on jõudnud tõmbega viimasesse veerandisse (on sissehingamine) (1). Sel silmapilgul laseme ennast paremale küljele, vasak käsi jääb sirgelt taha veepinnale, jalad tõmbame kõhu alla kokku (2). Parema käega tõmbame ennast seinale ligi, nii et kõverdatud jalad puudutavad seinat (3). Seejärel, kui jalad on puudutanud seinat, viime kiiresti parema käe vasaku käe juure, ühtlaselt jalgadega tõugates liugleme küljeliasendis seinast eemale.

Treening. Tuleb ujuda hommikul 1500 m, keskpäeval kuni 2500 m ja õhtul jälle 1500 m, misjuures tuleb ujuda võimalikult aeglaselt ja stiililiselt. Treening teha enne sööki. Õhtul varakult voodisse ja hästi magada.

Niisugune treening on läbiviidav ainult soojaveelistes maades. Meil aga, külma vee tõttu, jääb nii mõndki kättesaamatuks — kuid sihile aidaku meid teadmised ja eesti sitkus.

Eesti poksimeeskond Milanost tagasisõidul Belyastokis. Püsti vasakul Eesti bridshikuningaks nimetatud S. Kallas. Kõrval pildil H. Freimuth koos sulgkaalu-võitja A. Polusega.

Veel

Toomas Kivi

Milano-matschidest

Milano euroopavõistluste verisematest verisem matsch oli keskkaalus itaallase Zorzenoni ja daanlase Andreaseni vahel. 1. round kuulus daanlasele, hoolimata sellest, et itaallased vaatasid võistluse alul oma Zorzenonile kui vastsele euroopameistrile. Kuid edasi läheb lugu veelgi hullemaks: daanlane lööb itaallase vasaku kulmu löhki. Itaallase katki löödud kulmust voolab nii rohkesti verd, et daanlase dress, mis alul oli valge, värvub itaallase verest peagu üleni punaseks, nii et dressil silmadega vaevalt võib eraldada punast vööd, mida daani poksiijad kannavad oma pükstel. Jubedaim verematsch, mida olen näinud. Kui meele tuletada selletaolisi matsche Tallinnas, siis Gutmani ja leedulase matsch viimasel Balti turniiril, mis läks Gutmani katkilöödud kulmu juures, oli väga veretu võrrelduna Andreasen-Zorzenoni matschiga. Tallinnas see „veretu“ Gutmann-leedulase matsch aga katkestati meie mehe kaotuseks, Milano Puccini ooperis lasti aga matschil kesta lõpuni, kuigi verd oli kohutavalt. Võitjaks tunnistati pärast kolme roundi Zorzenon, mille puhul ei saa jätta märkimata meie meestest pealtvaatajate arvamist, et tegelikult oli selle jubeda matschi paremaks meheks itaallase verest punaseks värvunud daanlane.

Milano suurim väärotsus oli keskkaalus sakslase Nürnbergi võitjaks tunnistamine meie Stepulovi Berliini konkurendi Erik Agreni üle. Kahtlematult oli Agren Milanos parim keskkaallane, kuid selle väärotsuse tõttu ta ei pääsnud neljandaks. Sakslane oli kohtunike otsusest nii õnnelik, et hakkas ringi hüppama. Lootsime, et Stepulov tuleb toime finaalis Nürnbergiga, kuid see lootus osutus petlikuks.

Stepulov oli belglase pea vastu löönud eile oma parema käe põidla paiste, kuid sellest hoolimata ootasime Stepulovi võitu ja euroopameistriks tulekut. Mõlemad mehed, eestlane ja sakslane, mustades särkides, püksid meie mehel sinised, sakslasel valged. Sakslasel riigivapp säärel, meie mehel rinna peal. Sel puhul võiks märkida, et meie spordijuhid ei pidanud soovita- vaks, kui vappi kantakse püksisäärel. Milanos aga

ilmnes, et nii demokraatliku kui ka autoritaarse režiimiga riikide poksiijad kannavad vappe pükstel, vastavalt poksiijate sellekohasele kombele.

Stepulov-Nürnbergi matschil ilmnes juba 1. roundil, et sakslane on kiirem ja see mees, kes paneb tempot ja tungib peale. Stepulov mõjub väga aeglasena. Publik on Stepulovi poolt, kuna Stepulov oma ilusa poksiga võitis poolehoiu juba oma esimese matschiga. Esimesel roundil Stepulov käib sakslase paremahaagi mõjul korraaks põrandal. 2. roundil sakslane saavutab juba nii suure ülekaalu, et Stepulov kolmandas peaks enneolematult hirmsasti lööma, et tasa teha sakslase edu. Ka 3. roundil sakslane suurendab edasi oma ülekaalu. Ei ole mingit kahtlust, et Nürnberg on võitja ja uus üllatuslik euroopameister.

Stepulovil oli Milanos loosiõnne veelgi rohkem kui Berliinis. Milanos Stepulov oleks otse pidanud tulema euroopameistriks, kui ta poleks ära löönud oma kätt ja kui ta oleks olnud paremas vormis. Ilmnes aga, et ta Milano-eelne treening ei olnud võiduks tarviliselt täieline.

Vapra matschi tegi Freimuth poolakas Polusega, kes tuli euroopameistriks sulgkaalus. See oli Freimuthi elumatsch, nagu säärast ütelist tarvitatakse parima võistlusliku soorituse puhul. 1. roundil Freimuth oli agressiivsest poolakast tsipake agressiivsemgi ja seetõttu järelkult ka natuke parem. 2. roundis Freimuth jatkas oma tulise võitlejahinge ilmutamist. Kõva-kõva round ja väga-väga tasavägine. Vaatajaskond jälle ergutamas meie meest, kes võitleb erilise sümpaatsusega. 3. round oli nagu natuke enam Poluse. Kokkuvõttes rekordselt kõva matsch, kus mõlema võistleja tasavägisus ulatas peaaegu absoluutsusse. Isegi võiks natuke etteheiteid teha kohtunike maitsele, et nad eelistasid võitjaks tunnistada Poluse.

Reinke matsch itaallase Musina vastu, kes tuli euroopameistriks, ei anna end pikalt kirjeldada. Ilmne kaaluvahe ja ilmne klassivahe. Reinke ei ole rahvusvaheline võistleja poolraskekaalus. Reinke oli närvi- line. Tundis nagu aja respekti pilka kasvu ja toreda

kehaehitusega itaallase ees. Esimene round tasavägine. Teises roundis selgub, et Reinkel ei ole midagi teha, vastane on vankumatult parem. Seda isegi, ilma mingi tempota. Kolmas round samuti Musina oma.

Kui Raadik tehnilise knock-oudiga oli võitnud tupeva rumeenlase ja läks norralase Tilleri, Berliini hõbemedalimehe vastu, siis võis optimistina veel loota Raadiku võidule. Raadikule ainsaks suureks vastaseks Milanos tundus olevat poolakas Chmielevski. Ei võinud arvatagi, millised mehed on Tiller ja Dekkers.

Kohe Tiller-Raadiku matschi 1. roundis selgub, et Tiller on Raadikust kiirem, nupukam, ideerikkam ja infightingus parem. Siiski õnnestub Raadikul vägeva vasakhaagiga Tilleri põrandale pörutada. Tilleri tõusnult on Raadiku suurim schanss kasutada norralase segiolekut. Kuid Raadikul puudus selleks tempo. Round Tilleri. 2. roundil Tiller peab tempot ja sooritab tunduvalt rohkem lööke kui meie mees. Siis

tulebki see meie meeste hädahtüd: „Rats, ära seisma jää!“ Raadik oma aegluses tundub olevat nagu liikumatu märklaud, mis üles seatud täpsuskütt Tillerile treeningu sooritamiseks. Tiller vasakhaagiga lööbki Raadiku põrandale. Aeglaselt liikuvad või peaaegu seisvat vastast on hõlbus täpselt ja raskelt tabada! Round täie selgusega Tilleri. Kolmandas roundis üksnes viimane minut kuulub Raadikule. Sellest osutub väheseks.

Raadiku kohta tuleb öelda, et ta praegu kuulub korralikku rahvusvahelisesse klassi, kuid seejuures on veel õige kaugel primaalklassist, kuhu kuuluvad prantslane Despeaux, hollandlane Dekkers, poolakas Chmielevski ja norralane Tiller. Õnnelks on veel Tokioni aega, mille kestes Raadik kõva treeningut tehes jõuab edeneda. Igatahes Raadik aga Milanos nägi ja tundis, millised on tõelised suured keskklaallased. Milano peaks Raadikule olema heaks kogemuseks.

Kahe maavõistluse järel

Kaks jalgpalli-maavõistlust on tänava seljataga: võit 2:1 Kaumas Leedu üle ja kaotus 2:7 Stokholmis Rootsile. Mõlemad maavõistlused sisult serveerisid üllatuse sugemeid, mis suuresti erinevad paljudest teistest peetud maavõistlustest. Esiteks, võit Leedu üle Vytautase mädi, tuli seekord nagu tasuks mitmete seniste toreduspartiiide, kuid kaotatud toreduspartiiide eest. Sel maavõistlusel saavutati ootamatusevõit mänguga, mis ei väärinud võitu. See ei tohi aga võitu teha sugugi vähem hinnatavaks. Oleme ise küllalt kaotanud maavõistlusi, kus halvasti mänginud vastane on võinud võiduga pidutseda. Nii Eesti kui ka Leedu rahvusmeeskonnad sel maavõistlusel mängisid tugevasti alla selle taseme, mida nad omasid möödunud sügisel. Meile on aga paljutähendavaks plussiks see, et võit tuli Leedu pinnal. Nii võime võiduga olla suuresti rahul.

Ja Roots? Stokholmi väljavaated maailmasarjamaatschiks olid sinivalgetele etteteatult tumedad. Nädal varem oli Soome saanud Rootsi viitsu 4:0. See kiskis meie pallitaeva veelgi pilvisemaks. Matsch ise algas sensatsiooniga, mida ei juletud näha uneski. Kolme minutiga juhtis Eesti maavõistlusel 2:0! Neljandal minutil oli Eestil kohe 3:0-võimalus! Ps. Uukkivi oli kiire soologa möödunud rootslaste kaitsepaari vahelt ja seisvis vis-à-vis värvavahiga! 12. meetril, kiirelt stardilt tehtud löök, pealegi vasaku jalaga, ei tulnud aga tarviliselt tugev ja uus sensatsioonilüüli jäi tulemata. Rootsi meeskond oli eestlaste inglaslikust, tapva tempoga, mängust nii jahmunud, et suutsid oma ridu joonde ajada alles 1. poolaja lõpuosaks. Meie tavaliselt löögiaher edurivi tegi 3 minuti jooksul kaks väravat. Ja seda rootslaste võrku. See on omaette sündmus. Selle juures polnud rootslaste lahtilöögi järele palli puudutada saanud ükski meie mängija kaitseliinidest!

Rootsi pallipublik kogu aja kartis „Jaapani-õnnestust“ — seda enam, et ajalehed enne matschi manitsesid mängijaid ettevaatlikkusele. Kolme minutiga näiski see hädaoht kindlalt käes. Ja publikul oli õigus pahameeleavalduseks oma sini-kollaste arvel. Kuid eestlastel jäi Sigtuna seekord siiski vallutamata. Lõpuvileks oli seis ikkagi suureskooriliselt Rootsi eduks.

Kui meil tavaliselt on kõige enam kirjutud rahvusmeeskonna edurivi saamatuse arvel, siis, nagu ütlevad mängijad ja esindajad, oli seekord edurivi meeskonna parimaks liiniks. Kindlaks osaks peetud tagarinne osutus aga nõrgemaks tavalisest ja siit saigi murrang alguse. Kõige kurvemaks osaks maavõistlu-

sel oli meie viimane veerandtund, mis tõi Tipneri puuri 3 ülearust väravat. Siis algul pea kaotanud rootslaste mängisid väljal täieliste peremeestena. Meie meeskond ei suutnud pidada lõpuni seda tempot, millega alustati. Jõureservid ragistati välja 2. poolaja alguseks. Kui siis tuli 2 rootslaste eduväravat kaitseliinide krobeliste vägede tulemusena, oligi loodud soodus aluspind üldiseks murenemiseks. Suurenumbriisest kaotusest hoolimata ei pruugiks seekord rääkida tragöödiast. Matschi harukordne algus, „3-minuti-sensatsioon“, on omaette hinnatavaks sündmuseks meie maavõistluste ajaloos. Üteldakse, et kui Stokholmis oluiks kaasas teise esindaja asemel liidu treener, 3 väravat jäänuks kindlasti tulemata. Seekord see väide näib vägagi paikapidavana. Eeskätt Leedu kogemuste põhjal. Vytautase mäel B. Rein oli tõeliseks mängujuhtijaks välja äärelt. Vajus poolkaitsse liig ette, karkis Rein mehed tagasi; jätsid äärehalfid vastase ääretormajad vabaks, oli treener juba aegsasti noomimas. Seekord Stokholmiski oleks treener kohalolijana suutnud kindlasti anda taktikalisi juhtnööre, mis aidanuks hoida saavutatud edu ja vast hoidnuks see ära väravaterahe matschi lõpul.

Kahe maavõistluse järele võib ütelda, et järgnevaiks sündmusiks pole põhjust oodata uusi liitasaamisi. Leedu vastu oli tugev tagaliinide mäng (kuigi pisut alla tavalise), Rootsi vastu aga oli parim osa edurivi. Vast juba järgmisel maavõistlusel Rumeeniaga mängivad mõlemad meeskonnaosad ühtlaselt paremini kui seni.

H. Mikkil.

KALMA SAUN

Vana Kalamaja 9-a,

25. juunist alates avatud ainult

reedel ja laupäeval.

Ujuja treeningu alustest

Mag. A. GRÜNBERG

Võistlussport asub kehakultuuris väga tähtsal kohal, kuid võistelda tohiks ainult siis, kui sellele eelneb treening, milline valmistab ette keha ja arendab võistlustahet.

Treening — see on pikk ja plaanikindel organismi ettevalmistamine raskustele, mis ootavad meid võistlustes, ja teatavate organite virgutamine maksimaalsetele saavutustele, ilma et treenerija seejuures häda teeks oma tervisele.

Treening on individuaalne. Õpetaja, kes ujujat ja tema võimeid ei tunne põhjalikult, võib anda ainult üldisi skeeme. Kuid iga ujuja, välja minnes sellest skeemist, peab ise üles ehitama oma treeningukava, arvestades oma organismi iseäradustega.

Treeningu mõju on mitmekesine. Ta ei piirdu ainult kehalise võime tõstmisega. Ühes kiiruse, vastupidavuse, jõu ja osavuse arendamisega, ühes närvlihaste aparraadi töö parandamisega ning siseelundite töövõime tõstmisega treening paneb inimese sügavalt mõtlema neile protsessidele, millised toimuvad tema organismis, õppima neid protsesse tundma, hoidma organismi korras ja võistlusvalmis.

Treeningu protsessis inimene omandab rea tervishoidlikke harjumusi, mida ta viib üle oma igapäevasesse ellu.

Treeningu abil paraneb ainetevahetus, kasvab töövoime ja vastuseis haigustele.

Treening ja võistlused on tihedalt seoses ja täiendavad teineteist.

Ujuja treeningu võiks jagada kaheks osaks:

1. Ettevalmistav treening
2. Põhitreening, milline omakorda jaguneb:
 - a) üldtreeninguks ja
 - b) spetsiaaltreeninguks.

Ettevalmistav treening.

Ujumishooaja kestvus meil, välja arvatud pealinn, kus võib ka talvel ujuda (sisebassein), on tavaliselt 2—3 kuud. Ülejäänud ajal ujujal tuleb tegelda teiste spordialadega, et ta suve alguks oleks jälle võimas ja terve ning võiks alustada ujumise treeningut.

Ettevalmistava treeningu ülesanne seisab lihaste, siseorganite ja närvikava ettevalmistamises järgnevatel pingutustel.

Tervishoidliku elu põhjapanevaid nõudeid tuleb valjusti täita igaal treenijal.

Kõigepealt tuleb hoolitseda normaalse une eest, milline peaks kestma 8 tundi öö-päeva kohta. Heita puhkama ja tõusta tuleks alati ühel ja samal kellajal.

Toit — see omapärane küttematerjal organismile, peab olema mitmekesine, küllaldane ja sisaldama kergesti seeditavaid süsivesikuid (puuviljasuhkrut), rasvaimeid (võid), valku (juustu, liha, kala, mune) ja vitamiine (puu- ja aedvilja). Söömine peab olema kindlatel aegadel 3—4 korda päevas.

Toitmise protsess omab meie elus suurema tähtsuse kui harilikult mõeldakse. Halvasti puredud ja

Europa ja ühllasi maailma parim teateujumise naiskond, kes Berliini olümpial tuli kontinentide vahelise võisiluse võitjaks. Vasakult: G. Arendi (Saksa), den Ouden (Hollandi), Lohman (Saksa) ja Selbah (Hollandi).

kiirustatult allaneelatud toit seedib raskesti ega tule kasuks.

Suitsetamine ja kangete jookide joomine tuleb kategooriliselt tõrjuda välja.

Hommikused võimlemisharjutused on tarvilised kehalise värskuse, painduvuse säilitamiseks igapäevases töös. Harjutustele järgneks pesemine ja hommikeine.

Mängud (võrk- ja korvpall ning tennis) olgu kavas kaks korda nädalas. Võimlemine (sihtvõimlemine) ja suusatamine, hoki jne. tuleks võtta ettavalmistava treeningu kavasse kui mitmekülgselt arendavad harjutused.

Kevadel, enne suvist hooaega, tuleb kaasa teha nädalas üks või kaks murdmaajooksu, mis 2—3 km pikkused. Sellega ujuja valmistab end vastupidavuses ja hingamises.

Suvel, millal harjutatakse juba vees, tuleks ära jätta kõik ülekoormavad harjutused.

Iga ujuja peaks hooaja algul oma ülesandeks võtma ujumismärgi normide sooritamise. See oleks sihiks harjutamistel.

Ei ole soovitatav pidevaid harjutusi maadlemises, raskuse tõstmises, riiistvõimlemises, sest need harjutusliigid arendavad lihaskava liig massiivseks ja teevad inimkeha vähem püsivaks vees (vajuvad tüübid).

Iseenesest arusaadav on, et igaal treeningu-astmel tuleb silmas pidada põhjapanevaid tervishoiu nõudeid.

Enne kui alustada treeningut, tuleks tõsiselt mõelda oma eluviiside reguleerimisele.

Põhitreening.

Põhitreening, nagu juba mainitud, jaguneb üld- ja spetsiaaltreeninguks. Nende treeningute kestvus üksikult sõltub ajast, mis jääb üle kuni võistlusteni, ja nende ujumisdistsantsi iseloomust, millele treenitakse. Harilikult üldtreeninguks jäetakse rohkem aega kui spetsiaaltreeninguks.

Üldtreening. Üldtreeningu ülesannetesse kuulub eeskätt stiili lõplik käteõppimine, stardihüppe ja pöörete õppimine ja treening.

Stiili lõplik valik ei ole mitte lihtne asi, ja kuna siin pole kindlaid retsepte, tuleb usaldada oma enesetunnet ja juhi soovitusi, et valida parimini sobiv stiil.

Ujujaid, kes esinevad ühesuguse eduga mitmes stiilis, on õige vähe. Suureks kasuks on, kui osatakse kõiki stiile, kuid treemida tuleb ainult seda stiili, milliseks on ujujal kõige rohkem kalduvust.

Stiili treening tuleks läbi viia koos teiste, sama jõudu ja osavust omavate ujujatega, misjuures töö-

jaotus peab olema nii, et kui ühed ujuvad, siis teised jälgivad nende liigutuste puhtust ja kontrollivad ujujate kiirust sekundikellaga jne.

Ühine treening võimaldab teatava stiili peenemat üksikasjalikku läbiarutamist ning möödub huvitavalt ja tujutõstvalt.

Spetsiaaltreeningu siht on ette valmistada ujujat võistlusteks vastavatele distantsidele. Spetsiaaltreeningut tuleks sooritada vastava ja hästi läbi mõeldud kava järele. Järk-järgult ujuja harjub tähelepanelikumalt jälgima oma organismi olukorda ja, arvestades oma enesetunde ja režiimi kõikumusega, võib vahetada oma treeningu pinget.

Treeningu kava koostades tuleb silmas pidada, et hea tagajärg sõltub: 1) stiili puhtusest ja rütmilistest liigutustest, 2) elavast liiglemisest, 3) tempost, 4) vastupidavusest ja 5) jõust.

Elava liiglemise saame siis, kui harjutame lühimaid ja kui kogutud energia tagavara on küllaldaselt suur võistluse päeval. Tempo valitakse igale distantstile erisugune. Vastupidavus saavutatakse pikemaid distantse ujudes, veepalli mängides või üldtreeningu tagajärjel. Järelikut ujujal tuleb vahelduvalt ujuda nii pikki kui ka lühidistantse.

Ujumise liigutuste tempo omakorda sõltub ujuja keha pikkusest, jäsemete pikkusest, ujuja temperamendist jne.

Väga oluline on ujujal leida omaenda tempo igal distantstil ja hoida seda võistlustel. Tempo, s. o. liigutuste sagedus, on individuaalne. Üldiselt võib ütelda, et pikakasvulised ujujad, pikkade jäsemetega, omavad aeglasema tempo kui ujujad lühikest kasvu ja lühikeste jäsemetega.

Oma tempo kindlaksmääramine on olulisimaid momente spetsiaaltreeningus.

Treeningul distantse läbistades on kasulik teha jõulisi tempo muuteid: üleminekuid rahulikult ujumiselt jõulisemale ujumisele. Üleminek peab toimuma järkjärgult, hoides stiili ja hingamist.

Ujujail, alustades treeningut, tuleks ujuda iga päev, kuid siiski mitte liialdada. Tuleks jätta treeningukavasse ka puhkepäevi, mida kasutada suplemiseks ja väheseks ujumiseks.

Treening tuleks korraldada nii, et ta ei kisuks treenijaid eemale igapäevasest tegevusest ja ühiskondlikust elust, vaid, ümberpöörult, mõjuks ergutavalt ja tõstaks energiat ning töötahet. Sellega seoses ei tohiks treening võtta palju aega. Päevane treening ei tohiks venida pikemaks kui aega kulub harilikule suplemisele.

Spetsiaaltreening samuti kui üldine treening sooritatakse järk-järgulise pinge tõstmisega.

Spetsiaaltreeningu (100 m) kava:

- I päev. Ujuda 200 m keskmise kiirusega; kogu aeg jälgides stiili ja hingamist, väike vaheaeg kuival, pöördeid ja stante.
- II päev. 25 m keskmise tempoga, 25 m kiire tempoga, hoides stiili, väike puhkus, 300—400 m rahulist ujumist.
- III päev. Puhkus. Suplemine mõneminutilise kerge ujumisega.
- IV päev. 50 m 100 m tempos, jälgides stiili puhtust ja hingamist, väike puhkus, 200 m keskmise tempoga.
- V päev. 400 m rahulist ujumist, stante ja pöördeid.
- VI päev. 2—3 korda 25 m (100 m tempos), jälgides stiili ja meeles pidades tempot. 15 m rahulist ujumist.
- VII päev. 15—20 m kiirtempo, väike puhkus, 100 m aja peale; 100 m lõpetades peab olema veel jõudu 50 m rahuliselt ujumiseks.
- VIII päev. 400 m rahulist ujumist.
- IX päev. Puhkus. Suplemine ja mõneminutilise ujumine rahuliselt.

Spetsiaaltreening kestab, sõltudes olukorrast, normaalselt mitte vähem kui 15—20 päeva. Ülejäänud päevil on treeningukava sarnane eelpooltoodud kavale, sihiga arendada ujumisdistantsi tempot, millist treenis ujuja, ja peale selle erksust ning vastupidavust.

Keskdistantsi treeningus (kuni 1500 m) peab rohkem tähelepanu juhtima vastupidavuse saavutamisele. Kuid vääri oleks arvata, et neil distantssidel pole vaja erksust. Tempol on ühesugune suur tähendus nii lühikui ka keskdistantside ujumisel.

Spetsiaaltreeningu ajajärgus tuleb stiili ja vastupidavuse saamiseks ujuda keskmise tempoga pikemaid distantse kui neid, milleks ette valmistatakse. Nii tuleb 1000 m treeninguks vahest ujuda 1500 m, 100 m ettevalmistusel vahetevahel 200—400 m jne. Kuid igal juhul on tähtis osata ujuda ka 200 m.

Algajaile säärane treeningu analüüs on harilikult igav ja mitte vajaline, kuni nad oma kogemuste põhjal pole jõudnud kõigi nende pahede äratundmiseni, mis harilikult järgnevad korratule treeningule ja mis ei võimalda häid tagajärgi, kuid võivad rikkuda tervist.

Nõmme supelasutus ja ravitsusvannid

Muda-, männiekstrakti- soola-, söehappe- ja hapnikuvannid parimate arstide järelevalve all. Massaaž diplomeeritud ja vilunud masseerijailt. Ajakohased sisseseaded ja mugavused. Lähemaid teateid

Nõmme, Valdeki t. 22.

Telefon 523-08

Avati
7
juunil

Paul Keres ründab malekõrguseid

Väike Eesti on saanud tänava kevadel uue silmapaistva võistleja, kelle nimi on saanud tuttavaks üle maailma. See on ajusportlane, maletaja Paul Keres.

P. Keres on esimene eestlane, kelle kuulsus ajusporti alal ulatab väljaspoole riigipiire. Seepärast on huvitav lähemalt vaadata, kuidas säärane malesangar kerkis järsku üle öö.

Leedu meister V. Mikenas, kui ta veel elas Eestis, juhtis juba 6 a. eest Eesti maletajate tähelepanu Pärnu poole, lausudes: „Vaadake, sellest 15-aastasest koolijärgsist saate tulevikus palju kuulda“. Keres oli tollal pisike kukepükstes poju, kuid võitis juba siis koolinoorsoo maleturniire tugeva ülekaaluga. Mõõdus 2 aastat enne kui Kerest arvati vääriliseks lasta võistleva „vanade“, s. o. täismeeste hulka.

See oli 1933. a. lihavõtete ajal Tallinnas. Esimesteks tulid Kappe ja Schmidt, viimane samasugune kukepükstes nooruk nagu Kereski, kuid juba saanud mahti murda vanu malelõvisid. Keres tuli 3. kohale koos rakverlase Blumenoffiga. Aasta hiljem, Rakveres, Keres sai juba nõks kaugemale, tulles 2. kohale Tschernovi järele ja pääsedes liiduklassi. 1935. a. algul Eesti esivõistlustel Keres tuli juba Eesti meistriks. Sellele vaatamata keegi ei omistanud Kerese mängule mingit väärtust. Teda peeti maletõusikuks ja tema tulekut Eesti meistriks kirjutadi juhusliku õnne arvele.

Kerese mängustiil oli liig metsik, n.-ü. aferistlik ja ilma vähemagi soliiduseta. Rutineeritud maletaja ei võtnud Kerest kuigi tõsiselt: peaasi mitte end bluffida lasta. Siis tuli Varsnava maleolümpia 1935. a. augustis. Eesti astus esmakordselt rahvusvahelisele areenile.

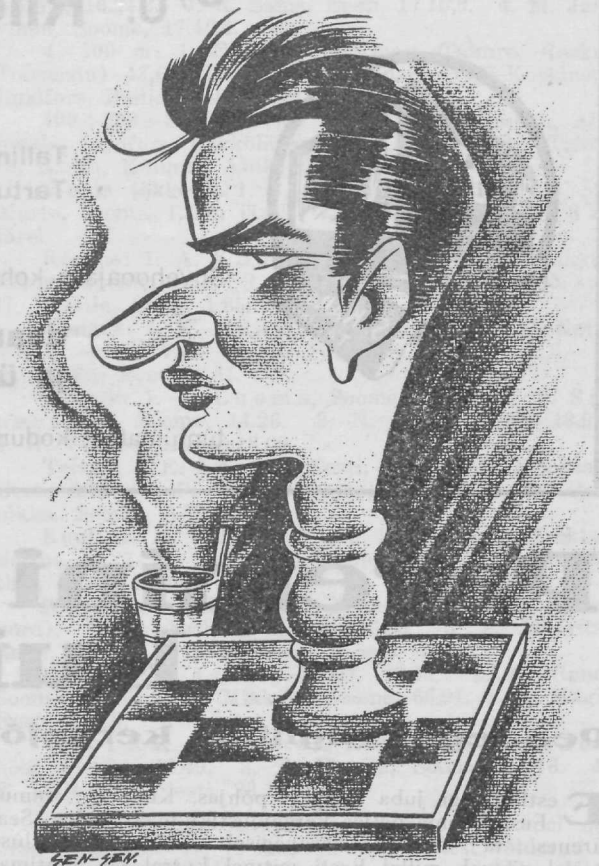
„Kes on see mees, kes mängib Eesti esimesel laual,“ mõtlesid välismaa maletusad, sest Kerese nimi oli neile täiesti tundmatu. Kuid see tundmatu astus paljudele malekangetele „varvastele“ ja Kerese nimi saavutas paugupealt suure kõla malemaailmas.

Napilt 2 aastaga sirgus Keres nii keha pikkuselt kui ka malevõimetelt. Tänavune aprill ja mai tegid Kerestest malehiiglase. Ta võistles neljal maleturniiril, mis küll kaalult eriti tugevad ei olnud, ja võitis neil kõigil eranditult esikoha.

Juba nende võistluste algus — Keres surus selili malehiiglased Aljechini ja Fine'i — näitas, et Keres on muutunud oma vastastele hirmuäratavaks jõuks.

Praha turniiril Keres läks nagu maruhoog üle 8 esimese vastase, nii et kohalikus lehes „Ceske Slovo“ keegi maletaja tõstis „hädakisa“: „Ma olen pahane selle „Põhjamaade maleime“ Kerese peale, sest viis, kuidas ta tuuseldas meie parimaid malemeistreid, on otse uskumatu.“

Paljud välismaade malespetsid peavad Kerest uueks Paul Morphyks ja ennustavad meeteorina rahvusvahelise maletavasse kerkinud Keresele hiilgavat maletulevikku.

Eriti kiidetakse Kerese mängustiili, mis teravalt erineb Capablanca, Fine ja Flohri kuivale, fantaasiata tehnikale rajatud stiilist. Keres olevat malefantast, kes igal käigul midagi loob ja leiutab. Säärane stiil olevat väga kurnav ja jõude-raisikav, kuid andvat rea suurepäraseid meisterteoseid ilu-partiide näol.

Seni on Keres kohanud neid üsna tugevaid maletuse ükskhaaval ja on saanud neist jagu. Kuidas on lood siis, kui neid malehiiglasi paisatakse Kerese vastu huljana, nagu Kemeris ja Semmeringis? Arvatavasti saab Keres toime ka hulgaga, kui ta neid on juba õppinud tuuseldama ükskhaaval.

Kerese maleline areng ei ole veel lõppenud ja seepärast on tal alles ees avar edutee. Fantaasiast ja oskusest võluda malelualal hiilgavaid kombinatsioone ei ole Keresele puudust. Kui ta süvendub küllaldaselt määral ka mängu positsioonilise käsitlusesse ja paneb rohkem rõhku seisu julgeolukule, siis ei pruugi ta kedagi tunnistada endast kõrgemalseisvaks.

Võib-olla, et järgmisel matšil maailmameistri nimele — 1940. aastal — mängib tiitli pretendendina eestlane Keres. Ja kui siis maleolümpia peaks tulema Eestisse, siis see on suur triumf ja püsiv väärtus. Sest males seda kõrgeimat tippu kätte saada on okkaliselt raske, sama raske nagu teistel seda taas röövida.

Kehalise spordi saavutuste saatus on sageli nagu ühepäeva liblikatel, kuid teisiti on lugu males. Male ei pane liig palju rõhku sellele, kas keha on noor või vana, ta nõuab, et vaim olgu erk. Maleolümposel viibijatest on üle 50% üle 50 a. vanad ja paljudel nende hulgast hakkab füüsiline keha oma funktsioone üles ütlema, kuid aju on endiselt erk. Seda erksust näitab juba see, et kari noori asjatult ründab vanade positsioone, kuid „hammas“ ei taha naljalt peale hakata ja vanad hoiavad endiselt endi käes male ülemvalitsust.

A. Veldeman.

O/Ü. Riieturite

Ühiskaubamaja

Tallinn, S. Karja 19, telefon 455-77

Tartu, Aleksandri t. 5, telef. 16-20

Suvehooajaks kohale jõudnud

daamide ja härrade mantli-, kostüümi-
ja ülikonnariiete uudismustrid

tuntumatest kodumaa ja inglise vabrikutest

Paremini kui varemalt

Peaegu viigiline kergejõustiku-maavõistlus Soomega

Eestlastelegi juba kauges põhjas, Kuopios, toimus Eesti-Soome neljas kergejõustiku-maavõistlus. Seal arenes ta niivõrd tasavägiselt, et maavõistluse teisel päeval, millal Eesti mitmel korral oli juhtimas soomlased esmakordselt Eesti-Soome kõigi kergejõustiku-maavõistluste kohta tundsid juba hirmu, et neid võib tabada ootamatu kaotus. Võis näha soomlasi väljal siin-seal askeldamas ja kalkuleerimas, kas Soome on veel schansse maavõistluse võitmiseks. Neid siiski oli ja need ka täitusid. Võidu Soomele kindlustasid ta 3000 m jooksjad ja kolmikhüppajad, kes maavõistluse viimastel ja seega otsustavamatel aladel saavutasid kaksikvõidud. Sellega rühkis Soome punktidega Eestist jälle mööda ja lõpul oli eestlastel juba ükskõik, kas pingutada või mitte 1000 m teatejooksu võitmist, sest soomlaste edu kinni püüda osutus juba võimatuks.

Kuopio maavõistlus oli n.ü. ajalooline selles mõttes, et eestlased tõid sellest koju rohkem esikohti kui soomlased. Eesti võitis kümnel, Soome aga kaheksal alal. See tähendab mõningal määral soomlaste lüüasaamist, kui võrrelda, et esimesel maavõistlusel Eesti saavutas ainult ühe, teisel kaks ja kolmandal neli esikohta. Nüüd koguni kümme esikohta sunnib soomlasi järgmisel aastal Tallinna saatma rohkem priima-garnituuri mehi, kui ta ei taha riskida maavõistluse kaotamise võimalusega.

Võidu Soomele otsustasid peamiselt ta keskmaajooksjad (400—3000 m) + kaugus- ja kolmikhüppajad. Kaksikvõidud kuuel nimetatud alal pidurdasid eestlaste selle edu, millelega oli hakkama saanud rohkel arvul esikohtade võitmiseks. Seejuures peab märkima, et eriti kesk- ja pikamaajooksudes on soomlased meist niivõrd tugevamad, et nad oleksid neil aladel kaksikvõidud saavutanud ka veel nõrgemate esindajatega. Kuid ühtlasi peab märkima, et ka Höckerti, Iso-Hollo ja teiste Soome kestvusjooksjate kaasavõistlemine Kuopios poleks Soomele siiski kindlustanud suuremat võitu. On ju ükskõik, kas näiteks 3000 m võidavad Höckert ja Lehtinen või Lindblad ja Laihoranta, sest üle kaksikvõidu ei saavuta üks ega teine kombinatsioon.

Ülaltoodud põhjusel võib Soome kesk- ja pikamaa-

jooksudes seada Eesti vastu kas või oma maailmaklassi, kuid suuremat võitu ta ei saa endale kindlustada varem, kui ka heidetes-tõugetes ja lisaks kõrgus- ja teivashüppes ei too välja oma parimaid. Missuguseks oleks võinud kujuneda Kuopio-maavõistlus, kui seks ajaks oleksid enda vormi ajanud ka Viiding, Sule, Tamm ja Nesterov? Nende meestega, kes Kuopios Soomet esindasid, Soome vaevalt oleks sel puhul pühitsetud võitu.

Asjaolu, et Eesti on Soomele muutunud niivõrd tasavägiseks, põhjeneb peamiselt selles, et maavõistlusel ei saa rohkem punkte tuua, kui seda võimaldavad alade arv ja igal alal arvatavad punktid. Soome üldine kergejõustiku-tase on Eesti omast aga siiski niivõrd ees, et tasavägisuse jutt on üksnes liialduseks. Ainsana võib nentida seda, et oleme Soomele tugevasti lähemale tulnud kui ükskõik millal varem.

Et eestlased on soomlastele muutunud tasavägisemateks vastasteks, seda tunnistasid ka soomlased, kuigi nad kiitussõnade jagamisel ühtlasi kippusid liialdamisele. Tõeliselt tasavägisemateks soomlastele muutume alles siis, kui meie ka kesk- ja pikamaajooksudes suudame teisiti kui A. Anier 5000 m-is võita soomlasi. Selleni läheb aga veel väga palju aega.

Maavõistluse eestipoolseks suurimaks üllatuseks oli kahtlemata F. Issaku üle 70 m odavise, millele soomlased omapoolse üllatusena vastasid K. Kotka üle 50 m kettaheitega. Mõlemad olid parimateks markideks mitte ainult jutu all oleva maavõistluse, vaid Eesti-Soome kõigi kergejõustiku-maavõistluste kohta. Mõlemad resultaatid püstitati momendil, millal neid kõige vähem võis oodata. Need kaks tippmarki andsid ka maavõistlusele suurema väärtuse, võrreldes eelmiste maavõistlustega.

Issaku ja Kotka saavutused olid, mõistagi, Eesti-Soome maavõistluste kaheks uueks, seejuures uhkeimaks rekordiks. Kuid peale nimetatute saavutati veel viis maavõistluste-rekordi. Eestlastest tegi teise rekordi R. Toomsalu, kes 100 m kattis ajaga 10,7. Soomlaste saavutatud viieks maavõistluste-rekordiks olid: 8000 m T. Peussa 1.55,8, 1500 m T. Mäki 3.55,2, 3000 m A. Lindblad 8.39,5, 1000 m teatejooks Soome 1.59,2 ja kettaheide K. Kotkas 50,27.

Maavõistluste-rekordide loendis on praegu järgmine:

100 m	R. Toomsalu, Eesti	10,7	1937
200 m	U. Salminen, Soome	22,2	1934
400 m	B. Strandvall, Soome	49,9	1936
800 m	T. Peussa, Soome	1.55,8	1937
1500 m	T. Mäki, Soome	3.55,2	1937
3000 m	A. Lindblad, Soome	8.39,5	1937
5000 m	L. Lehto, Soome	15.15,2	1934
4×100 m	Soome	42,9	1936
1000 m	teatejooks, Soome	1.59,0	1937
110 m	tökkeid A. Järvinen, Soome	15,6	1936
kõrgus	L. Kallima, Soome	1,94	1936
kaugus	R. Toomsalu, Eesti	7,27	1936
kolmik	O. Suomela, Soome	15,01	1935
teivas	E. Äärma, Eesti	3,90,5	1936
kuul	S. Bärlund, Soome	15,74	1936
ketas	K. Kotkas, Soome	50,27	1937
oda	F. Issak, Eesti	70,48	1937
vasar	K. Annamaa, Eesti	53,09	1935

Eestlaste nimel on seega 5 ja soomlaste nimel 13 rekordi. Võrreldes läinud aastaga on soomlaste käest kaks rekordi ära kistud.

Soome võitis maavõistluse vahekorraga 100:91. Vahe seega ainult 9 punkti, mis alade rohkuse kohta on väga väike vahe.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid:

100 m: 1. R. Toomsalu, Eesti, 10,7 (E. rekordi kordamine). 2. T. Ahjopalo, Soome, 30 sm järel. 3. J. Talmre, Eesti, 110 sm järel. 4. V. Pulliainen, Soome.

200 m: 1. R. Toomsalu, Eesti, 22,9. 2. A. Lindfors, Soome, ½ m järel. 3. E. Kulmar, Eesti, 2 m järel. 4. Y. Yrjö-Koskinen.

400 m: 1. A. Rääkköläinen, Soome, 50,4. 2. T. Peussa, Soome, 50,5. 3. E. Kulmar, Eesti, 51,4. 4. A. Allik, Eesti, 51,7.

800 m: 1. T. Peussa, Soome, 1,55,8. 2. A. Kainlauri, Soome, 1,56,5. 3. F. Tungal, Eesti, 1,59,2. 4. A. Jürilau, Eesti, 2,01,0.

1500 m: 1. T. Mäki, Soome, 3,55,2. 2. V. Laitinen, Soome, 3,57,2. 3. E. Prööm, Eesti, 4,00,4 (uus E. rekord). 4. J. Pilliste, Eesti, 4,13,8.

3000 m: 1. A. Lindblad, Soome, 8,39,5. 2. M. Laihoranta, Soome, 8,40,6. 3. E. Prööm, Eesti, 8,46,4. 4. A. Anier, Eesti, 9,29,7.

5000 m: A. Anier, Eesti, 15,42,9. 2. Aaltonen,

Soome, 16,24,2. 3. R. Sams, Eesti, 17,10,0. 4. M. Järvinen, Soome, 17,46,4.

4×100 m: 1. Eesti (Beckman, Talmre, Raska, Toomsalu) 43,6. 2. Soome (Ahjopalo, Yrjö-Koskinen, Lindfors, Pulliainen) 20 sm järel.

100+200+300+400 m: 1. Soome (Pulliainen, Ahjopalo, Lindfors, Rääkköläinen) 1,59,0. 2. Eesti (Talmre, Raska, Kulmar, Allik) 2,01,8.

110 m tökkeid: 1. J. Talmre, Eesti, 16,1. 2. Murto, Soome, 1,3 m järel. 3. G. Beckman, Eesti, 8 m järel.

Kõrgus: 1. A. Kuuse, Eesti, 1,91. 2. L. Rääkköläinen, Soome, 1,88. 3. N. Valtonen, Soome, 1,85. 4. H. Veskila, Eesti, 1,85.

Kaugus: 1. K. Luoma, Soome, 7,18. 2. E. Karikoski, Soome, 7,08. 3. R. Toomsalu, Eesti, 6,82,5. 4. A. Raska, Eesti, 6,61.

Kolmik: 1. K. Luoma, Soome, 14,56. 2. T. Sinnerpalo, Soome, 14,26. 3. N. Kalm, Eesti, 13,95. 4. H. Veskila, Eesti, 13,09.

Teivas: 1. E. Äärma, Eesti, 3,80. 2. R. Kiiipsaar, Eesti, 3,70. 3. P. Hopea, Soome, 3,70. 4. Aatto Reinikka, Soome, 3,50.

Kuul: 1. A. Kreek, Eesti, 15,57. 2. E. Toikka, Soome, 14,27. 3. S. Nurmi, Soome, 14,06. 4. E. Lilienthal, Eesti, 13,90.

Ketas: 1. K. Kotkas, Soome, 50,27 (uus S. rekord). 2. O. Erikson, Eesti, 46,23. 3. P. Määrits, Eesti, 45,41. 4. O. Mentula, Soome, 42,95.

Oda: 1. F. Issak, Eesti, 70,48. 2. L. Rane, Soome, 67,56. 3. M. Mikkola, Soome, 66,91. 4. A. Mägi, Eesti, 61,43.

Vasar: 1. K. Annamaa, Eesti, 46,86. 2. V. Pörhölä, Soome, 44,49. 3. T. Finnilä, Soome, 41,16. 4. E. Lilienthal, Eesti, 23,12.

Käesoleva maavõistluste-aasta esimesel poolal on Eesti pidanud üldse 12 maavõistlust, millest võidetud 7 ja kaotatud 5. Võidetud on: korvpallis Läti 34:21 ja 41:29, Tšehhoslovakkia 39:20 ja Egiptuse 44:15, maadluses Soome A 5:2 ja Soome B 4:3 ning jalgpallis Leedu 2:1. Kaotatud on: jääpallis Soomele 1:2, korvpallis Leedule 15:20 ja Itaaliale 20:30, kergejõustikus Soomele 91:100 ning jalgpallis Rootsile 2:7. Senine maavõistluste võitute-kaotuste bilanss lubab hellitada lootusi kogu aasta bilansi kujunemiseks aktiivseks. **A. Adari.**

Sportlased

igalt võimalikult alalt
saate meie suurladudest osta

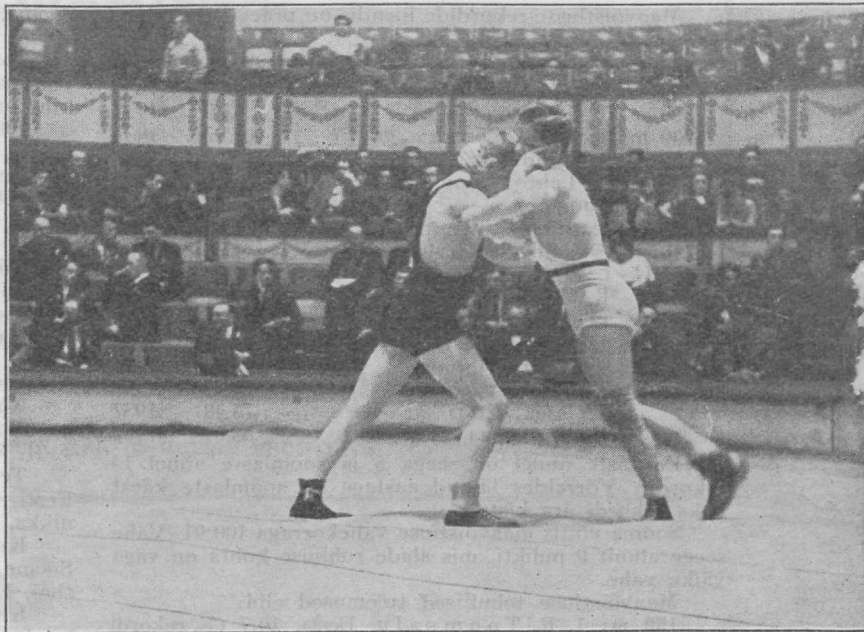
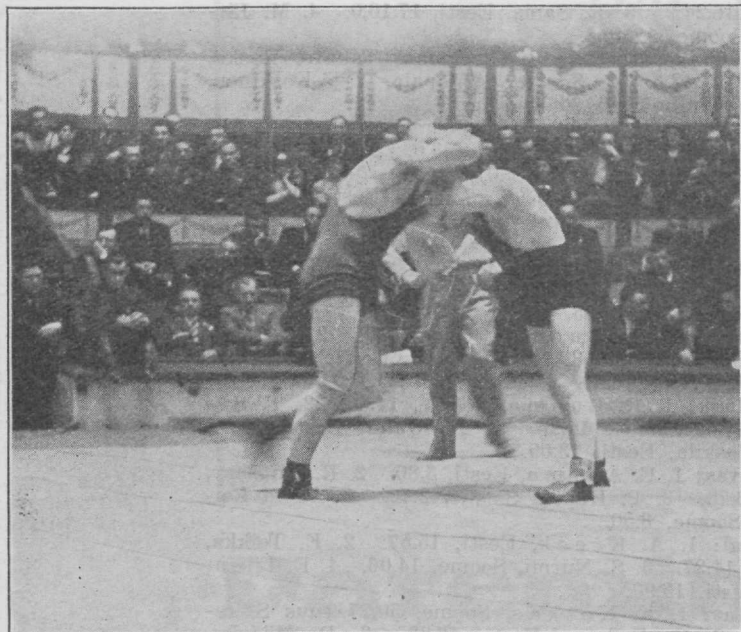
kirjutusmaterjale

**Kõigi raamatute, ajakirjade ja aja-
lehtede tellimiste kiire täitmine**

K/Ü „RAHVAÜLIKOOI“

Harjut. 48, tel. 444-39

Pärnu mnt. 10, tel. 446-67

Meie maadlejate esinemisesi Pariisis. Vasakul pildil H. Kaaremäe, heillemas oma võimsa vastasega. Paremal — A. Mägi kõva matsch sakslase L. Schweikertiiga.

Võimsa löögi saladus

Lakkamatut pealetungi ja tugevat lööki!

1.

Prantsuse spordiajakirjas Match avaldab poksimaailmameister Jack Dempsey huvitavaid mõtteid ja näpunäiteid, mis võivad kasulikud olla ka meie poksijatele, kellel nii-kui-nii ei ole kasutada kuigi rikkaliku poksikirjandust. Allpool avaldame Dempsey kirjutusest mõningad kokkuvõtlikud väljavõtted. Seejuures aga hoiatame, et need on Dempsey printsiibid, mis vast igale poksijale pole kohased. Sellepärast soovitame enne Dempsey õpetuse omaks võtmist eeskätt nõu küsida oma treenerilt või, viimase puudumisel, mõnelt vanemalt poksijalt.

2.

Sageli räägitakse, et tehnikat võib omandada, kuid tugevat lööki mitte, sest seda omavat ainult see, kellele ta sündimisest saadik loomuses kaasa antud. Sellele väitele vaidleb vastu Dempsey. Ta lausub, et teab rida esmaklassilisi poksijaid, kellel ei näinud olevat knocki-lööki, mispärast nad kaua olid tüüpilised punktipoksijad, kuid kes oma võistlusviisi vahetades varsti saavutasid tugeva löögivõime. Näitena toob ta endist kergekaalu-maailmameistrit Leonardi, keda peeti poksijaks ilma tugeva löögita, kuid kes oma võistlussüsteemi täiesti ümber korraldades muutus tõeliseks knockide-kuningaks.

Löögisse tuleb panna kogu keharaskus, — kere energilise pööramisega löögi suunas. Huvitav on, et poksijad, kes võistlevad mitte üks külg ees, vaid n. ü. frontaalselt, ja kes ei kaitse end blokaashiga, vaid kõrvalepoiklemisega, peagu alati omavad vägeva löögi. Säärasteks poksijateks olid näiteks Bob Fitzsimmons, Leonard, McHovern ja paljud teised.

Dempsey soovitab noortel pöörata sellele erilist tähelepanu. Algul võib see taktika olla siiski riskantne, kuid pärast õigustab ta ise end.

Edasi tuleb kõvasti meeles pidada, et pole mingisugust mõtet sooritada tugevat lööki siis, kui keha pole täielises tasakaalus. Sellega ongi seletatav, miks löökidel, mis tehtud taganemisel, hüppel või külgsammu puhul, pole soovitatavat mõju.

Nõnda ütelda klassikaliseks kehaseisuks nimetatakse seda, kui pöörduakse vastase poole poolkõljega. Parem jalg on siis 30—40 sm vasakust tagapool ja veidi paremal, ja vasak käsi ees. Säärases olukorras on soodus tabada sirgega vasakult, peale tungida, taganeda, blokeerida ja kontreerida paremaga. Säärane poks oleval pealtvaatajaile nauditav, kuid Dempsey nimetab seda lastemänguks. Ta lausub, et noorena talitanud tema niisamuti, kuid hiljem, täienes, läinud üle madalale, varitsevale, frontaalsele kehaseisule.

Dempsey leiab, et olevat eriti tähtis seista otse vastu partnerit. Säärases asendis võib poksija igal ajal teha lööki ükskõik kumma käega, ilma et seejuures oleks tarvis vahetada kehaasendit ja, mis veel tähtsam, jalgade asendit. Peale selle on säärases asendis kerge blokeerida lööke, mis on suunatud lõua pihta — ainult vaevalt märgatav käelligutus, misjuures teine käsi on kohe valmis kontralöögiks.

Veel väga tähtis on, et poksijale, kes on madalas, varitsevas kehaasendis, on väga raske anda tugevat lööki, ja veel raskem end kaitsta, kui poksija ootamatult sirgub ja hakkab lööma mõlema käega. On ju peagu võimatu siis aimata, kas vastane hakkab lööma kerrelõua pihta ja kumma käega ta tahab teha otsustavat lööki.

Dempsey on kindel, et just tänu säärasele madalale kehaasendile ongi ta võlgu oma hiilgava poksikarjääri eest. Madalas kehaasendis peituvat ka ta tugeva löögi saladus.

3.

Kui on tarvis löögi eest põigelda, siis tehnika-poksija rajab oma töö kõige sagedamini jalgade liiku-

vusele. Säärased poksijad on tavalised spetsid sirge kasutamises vasakult. Paremaaga lööb ta harvem, sest kardab avada kaitset.

Kui poksija peksab sirgega vasakult, siis on vastase tähtsaks ülesandeks avada ta kaitse. Selleks on vaja põigelda väikese sukeldusega, kohe vastasele läheneda ja vastata atakiga. Ka kõige ettevaatlikum poksija viib sirge sooritamisel vasakult keha mome-diks ette. Laske teda nüüd veidi taganeda, kuid seda momenti tuleb kohe kasutada. Näiteks, kui vastase rusikas on teie peast või õlast mööda vuhisenud, on vastane momendiks teie löögi piirkonnas ja teil tuleb kohe vastata tugeva ja kiire löökide seeriaga kehha või upperiga löua pihta.

Dempsey täiendab seda taktikat järgmiselt: sukeldudes sirge eest vasakult, ta vastab sirgega paremalt löua pihta, misjuures löök tuleb niivõrd tugev, et pöörab õlad sääraselt, et vasak käsi on soodsas olukorras dublikeerimiseks haagiga vasakult, mis viivitamatult järgneb esimesele löögile. Kui vastane kummardub, siis läheb järgmine seeria löua pihta, kui sirgneb, siis aga kehha.

Poksija, kes sukeldunud vasakult tuleva sirge eest, peab vastama mõlema käe löökide seeriaga niikaua, kui on ta seespool vastase löögipiirkonda ja see-ga väljaspool hädadohtu, kuna vastasel on raske end kaitsta. Seepärast Dempsey blokeerib ja juhib löögi kõrvale üksnes siis, kui ta teine käsi on vaba tugevaks löögiks. Seejuures Dempsey ei blokeeri, ütleme haaki paremalt, mitte vasaku õla ülestõstmisega, nagu seda teeb enamik poksijaid, vaid parema käega, vastates haagiga vasakult vastase avatud löua pihtal. Kui vastane selle haagi pareerib parema käega, siis Dempsey vastab löögiga vasakult kehha!

See kõik ei näi harmoneerivat poksi põhipanevate seadustega, kuid Dempsey sunnib siiski, et haaki paremalt tuleb pareerida ka parema käega. Nii olevat ta knocki löönud kümme-kond vastast.

4.

Nüüd pettelöökidest ja nendele järgnevast atakist. Dempsey on siin oma süsteem. Alul üks, kaks või kolm petteliigutust. Need sooritatakse kiirelt, vastasel puhul võivad nad muutuda hädadohtlikeks „petjale“ endale, sest sel ajal on ta kaitse momendiks avatud. Siis võtate frontaalse asendi ja saadate keskmisest kauge-sest kiire parema haagi vastase löua pihta. Löök olgu tugev, kuid teie sooritate ta sihilikult lühikeselt, nii et ta läheb vastase näo eest läbi. Instinktiivselt põigeldes, vastane ei näegi, et olete samal ajal toonud

oma jala veidi ettepoole, millega on lühendatud teed vahetult järgneva võimsa vasaku haagi jaoks.

See oli lihtne pettelöökide abil sooritatud atakk. Kuid seda võib teha keerulisemalt. Alul pettehaak vasakult ja parema jalaga samm ette, siis pettehaak paremalt ja vasakulu jalaga samm ette ning lõpuks tõeline ja mõjuv haak vasakult. Pettehaakide arvu võib veelgi suurendada.

Vilunud poksijat on raske püüda ühekordse pettehaagi otsa. Veel parem tehnikapoksija pareerib ka kahekordse pettehaagi, kuid kolmekordse pettehaagi eest on Dempsey harva keegi pääsenud.

5.

Lõppeks märgib Dempsey veel ühe põhimõtte, milleni ta on jõudnud pika kaalutluse ja katsetera järele. Selleks on: „Kogu aeg peale tungida!“

See ei tähenda aga veel, nagu tuleks kõrvale heita tehnika, mõistus ja kaitse. Kuid peale tungida tuleb lakkamatult ja lüüa lakkamatult.

Kui Tommy Gibbons oli veel sirgete ja jalgade mängu spets, ta vaatamata sellele, et võitis järjest, ei äratanud suurt tähelepanu. Kuid niipea, kui ta muutis oma võistlusstiili ja hakkas lakkamatult atakeerima, tõusis ta kohe meistritiitli pretendendiks.

Iga roundi kestvus on lühike, mispärast iga sekund on kallid. Puhata saab ju enne ja pärast matschi ja ka roundide vaheaegadel. Kuid olles ringis, ei tohi poksija tukkuda. Esimesest gongilöögist alaku lakkamatu pealetung, mis lõppegu alles järgmisel gongilöögil.

N.-n. tehnikapoksijad sageli rohkem tantsisklevad ringis kui löövad. Kes aga tahab ringis ka võita ja võimalikult sagedamini võita, see peab ka lööma, lööma vahetpidamatult. Peetagu silmas järgmisi põhi-nõudeid:

Lüüa kogu jõuga, kasutades ka kehakaalu!

Lööki tehes üritada vastase knocki löömist!

Pidada meeles, et parimaks kaitseks on äkiline ja halastamatu pealetung!

Lüüa lakkamatult!

Puhata võib pärast matschi.

Kui nüüd meenutada, milliseks poksi muutunud viimaseaja suurvõistlustel — Berliini olümpial ja Milano euroopavõistlustel, siis näib, et maailma poksijad ongi hakanud võistlema Dempsey põhimõtete kohaselt. Kadunud on n.-n. ilupoks ja annud aset lakkamatule pealetungile matschi esimesest minutist kuni matschi viimase minutini. Uus poksi on vähem nauditav, kuid pealetungijale saavutusterikkam.

A/I. „Aegna“ Tallinn — Helsingi — Tallinn sõiduplaan.

TALLINNAST: igal esmaspäeval ja kesknädalal kell 9.30, igal reedel kell 16.

HELSINGIST: igal teisipäeval ja neljapäeval kell 10.00 ja pühapäeval kell 17.00

Sõiduhinnad: Kr. 6.—, 8.—, 10.—

Laevauhing G. Sergo ja Ko

Sadamas, Baikovi sild 1, Telefonid 314-40 ja 314-85

Mida arvab Jesse Owens

Kui jälgida olümpiate ja suurvõistluste palaviliku õhkkonda, näha erakorralisi sportlikke saavutusi, kuulda rahva vaimustavaid ergutusi ja elada kaasa neile põnevaile, kaaskiskuvaile sündmusile — siis kerib paratamatult esile rida küsimusi: millised on treeningu meetodid mitmesuguste erirahvuste juures? Kas võib neis märgata silmatorkavaid erinevusi? Kas vastavate rahvusmeeskondade ettevalmistajad arvestavad järgneva nelja aasta kestes oma sportlaste füüsiliste ja vaimsete võimetega? Ning lõpuks, kas on valmis „retseptid“ mustadele, kollastele ja valgetele?

Selliste küsimustega tegeles ka tuntud prantsuse spordiajakirjanik Maurice Sallet, kes annab huvitava ülevaate oma tähelepanekuist Berliini olümpia puhul.

Ta tähendab kohe algul, et pöördudes vastavate rahvusmeeskondade

ametlike esindajate poole, olevat need härrad olnud võimatult sõnaahtrad ja hoidnud kiivalt oma saladusi — kui neid kuidagi üldse oli. Oli see lugupeetud ungari, ameerika või jaapani „treener“, kõik vastasid vaid kerge õlgade kehita-misega ja kahemõttelise nakeratusega.

„Treeningu erimeetod? Ja, vaadake, mu härra, meil pole seda!... Ja kuigi meil oleks, kas te arvate, et me võiksime teile seda avaldada?...“

Siiski, kõiksugu hooajajate, ajamootjate, abistajate, massööride, tõlkide ja jumal teab veel kelle kaudu — esmajoones aga ka sportlastevõistlejate eneste kaudu — võis ta kuulda üht-teist.

Haruldane nimistu.

Korduvate küsimuste, poolsõnade, kaudsete vihjete abil õnnestus tal siiski kindlaks teha, et iga rahvus-

meeskond kannab endaga kaasas mõnd eset või looma, kes peab tagama õnne ja edu, iga meeskond on omaks võtnud mingi võtte, söögi või igapäevase harjutuse, mis rahvusomapäranana peab tegema imet.

Toome mõned näited neist tähelepanekuist.

Jaapanlased harjutavad oma ujujaid hapniku sissehingamisega. Soomlased on arvamusel, et mitu korda päevas auru sauna võtmiseta on võimatu säilitada sportlasel tarvilikku vormi. Paljud saksa poksijad olevat õmud kirglikud taimetoitlased. Hindud, kes on äärmiselt ebausklikud, olevat kannud kaelas väikesi kotikesi, mis sisaldasid „imerohet“, mida nad närisid enne võistlusrajale asumist.

Itaallased harrastavad juba mitme aasta jooksul võimlemist, mis pidavat palju tõhusamalt tõstma inimkeha füüsilisi võimeid kui tavaliised vabaharjutused. Argentiinlastel olevat nõrkus puuvilja, eriti banaanide, piima ja suhkru vastu. Hiinlased hindavad kõrgelt vabamaadlust, nii nagu nad seda harrastavad ning peavad seda parimaks vahendiks vastupidavuse saavutamiseks. Schveitslased omakorda aga eelistavad külma duschi ja tulist ning kanget kohvi mõni minut enne võistlusrajale asumist. Ning lõpuks ungarlased, kes on teatavasti head ujumisi, korraldavad massilisi ujumisi, et ammutada parimaid ujumisi „rahva elulistest allikatest“.

USUTLUS JESSE OWENSIGA.

Maurice Sallet' l oli juhus kohata Jesse Owens'i ja esitada talle rida teda huvitavaid küsimusi. Peale üldiste mõttevahetuste Owens'i võitude puhul toimus maailma kuulsaima sportlase ja Sallet' vahel järgmine vestlus:

„Ütelge mulle, aga täiesti siiralt...“

„Ma olen alati siiras.“

„Seda parem! Ütelge mulle, on teil mõni treeningu „saladus“? Mõni erimeetod? Midagi, mis seletaks teie suurepärase võistlusvormi?“

Owens vaatas küsijale otsa suuril silmil.

„Saladus? Ei, ainult palju tööd, see on kõik.“

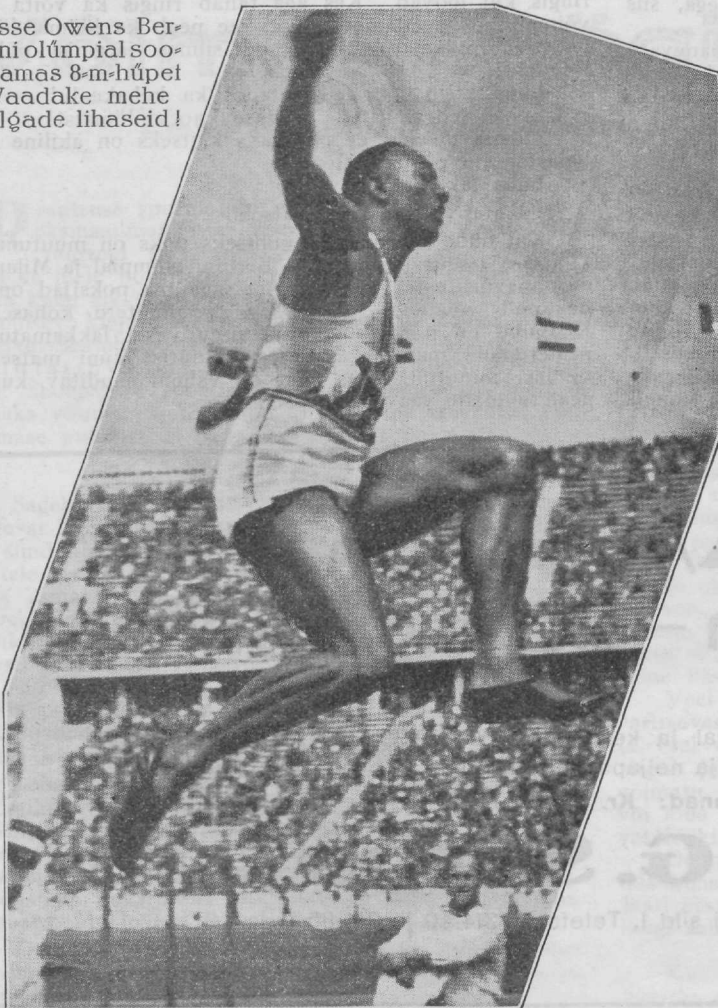
„Millised on teie lemmiksöögid?“

„Mul pole neid... Ma ei tarvita ka arstimeid, uskuge mind.“

„Jooted? Suitsetate?“

„Ma ei pea sellest palju lugu. Vaadake, meie, sportlased, võime lubada endale ainult seda... (ta peatus ja otsis vastavaid sõnu) seda, mis nõuab meie keha.“

Jesse Owens Berliini olümpial sooritamas 8-m-hüpet
Vaadake mehe jalgade lihaseid!

„Kuulge, Owens... Olete kuulnud midagi Waitzeri, „spordi-professori“, teooriast, mis on väga levinud Saksas?“

Owens naeratas lõbusalt.

„Ei ole kuulnud... Mis ta räägib?“

„Ei vähem ega rohkem kui seda, et mustade üleolek jooksudes on tingitud nende keha anatoomilisest ehitusest. Waitzeri tõenduse järgi olevat nurk, mis moodustub puusa- ja reieluu vahel, mustadel palju suurem kui valgetel. Jooksul teie lihased, nende kokkutõmbumine ja nende sirgumine olevat palju ratsionaalsem; iga teie samm olevat keskmiselt kümme sentimeetrit pikem kui teie valgetel vastastel.“

„Või nii, või nii,“ tähendas Owens umbusklikult, „ma pole mõtnud seda nurka enda juures, ent ma arvan, et selle härra teooria on veidi... kunstlik.“

„Siiski mustade üleolek jooksudes on ometi väljaspool igasugust kahtlust!“

„Te nähtavasti mõtlete minu nelja võitu Ameerika Ühendriikide esivõistlustel, minu võite Berliini olümpiaadil... Ta mõtlete sprintereid Metcalfe'i, Peacock'i, Tolani, kes on samuti mustad nagu minagi. See kõik on õigus.“

Ent siiski ma ei usu, et minu ja teiste mustade võidud oleneksid sel-

lest „nurgast“ või mõnest treeningu „saladusest“. Tähtis on vaid väärtus, erivõimed nii valgete kui ka mustade juures. Endaavalitsemine on väga oluline, aga ka õnn mängib suurt osa. Võib-olla, et nelja aasta pärast, kui mustadele ei tule juure „värsked jõude“, võtavad valged jälle määramatuks ajaks juhtimise sõeradadel endi kätte. Rassi küsimus? See on kindlasti eksitus. Isiku tublidus, see on minu arvates ainuke tegur, mis võib selles küsimuses arvesse tulla.“

Jesse Owensil on õigus. Iga sportlase juures tuleb arvesse peale kuulsat Waitzeri teooria (keha anatoomilised omadused), peale eelpool toodud võtete — neid võiks nimetada ka rahvuslikeks ebausuks — esmajoones ikkagi tema anded, tema võimed ja isiklik tublidus.

Sest mis aitaks kõige pinevam ja visam treening ja kõige teravmeelsem teooria ilma isikliku väärtuse ja tubliduseta?

Sportlikud suursaavutused, nagu seda korduvalt on tõendanud vastavad kurvad kogemused, ei olene mitte üksi lihastest ja tehnikast, vaid lihased peavad seisma aju, tahetjõu ja närvide käsutuses.

Kuidas meeldib teile Jesse Owen artistina? Ta on suur virtuoos saksofonil.

Sportlaste lemmikuks

on paberossid

Mareit

Kõrge headuse juures odav hind

Laferme

SIINPOOL JA SEALPOOL PIIRI

Tõstesporti-hooaeg jätkub läbi suve. — Erm Lund võimas löus. — Missuguse taktikaga rootslaste vastu? Ch. Rigoulot 415 kg! — Venelased ründavad. — Tagasivaatlikku kahele aastale

Külmemal aastapoolel harrastatavatest spordialadest tõstesport ainsana kipub tänava ulatuma ka üle kogu suve. Selleks annavad põhjust augustis Stockholmis peetav Eesti-Rootsi 3. maavõistlus ja septembris Pariisis asetleidvad maailma- ja euroopa-võistlused. Mõlemad asjaolud sunnivad peale tõstetreeningu jätkamist, et hoida mehi vormis ja et edasi arendada meeste võimeid. Seetõttu on tänava oodata võistlusi läbi suve. Oieti polekski selle üle vaja imestada, et tõstesport muutub meil läbi aasta harrastatavaks alaks, sest meil on selle spordi hooaeg tavaliselt olnud lubamatult lühike, kuid imestada tuleb aga selle üle, miks vanem pole samaga hakkama saadud. Nüüdsest peale peaks aga tõstesport kujunema ka Eestis rohkesti tähelepanu leidvaks alaks, et suudaksime järele rühkida ülikõrgele tõusnud rahvusvahelisele klassile.

Meheks, kes praegustest aktiivtõstjatest omab suuri schansse jõuda A. Luhaääre kõrvalle rahvusvahelisse klassi, on Erm Lund. Ta on neid vähesi meie tippklassi tõstjaid, kes treeninud suure püsivusega, mis teda ka viinud kaastlastest ettepoole. Suurima üllatuse serveris E. Lund möödunud kuul peetud katsevõistlustel, kus esinedes kergekaalus, lõi seni selles kaalus võitmatut P. Mürki, ja küündis olümpia-kolmevõistluses üle 300 kg, täpselt — 305 kg. Seda ei teatud E. Lundist oodata. Tema kuul P. Mürkiga pole siiski veel lõppenud, kuid momendil näib, et E. Lund suudab enne Mürki viia kergekaalu-kogusumma 305 kg-st veelgi kõrgemale.

Rahvusvaheliselt pole E. Lundi saavutus kergekaalus siiski veel kuigi kõrge, ka siis, kui ta sellele lisaks veel kümnekond kilogrammi, kuid peame arvestama sellega, et E. Lund suudab end ka edaspidi võtta sulgkaalu. Koos kehakaalu kilogrammide allavõtmisega ta kahtlemata võtab alla ka tõstetava kogusumma kilogramme, kuid vastavalt sellele, kuidas ta kergekaalus suudab kogusummat suurendada, tõusevad ta võimed ka sulgkaalus. Näiteks kui Lund kergekaalus saavutaks 315 kg ümber, siis võib peagu kindel olla, et ta sulgkaalus tõstaks väga lähedale 300 kg-le või koguni rohkem. Suuremat vahet kaalu allavõtmine ei tingiks.

Muidugi peavad meie tõstesporti juhid loobuma sellest nõudest, mille järgi katsevõistlustel lubatakse mehi olla ainult 1 kg üle selle kaalu piiri, milles tõstja kavatses esineda. Veel vähem saab kinni pidada teisest nõudest, et näiteks nädal aega enne maavõistlust peetavatel katsevõistlustel mees peab olema täpselt kaalus. Piisab sellest, kui võetakse kaalu just maavõistluseks. Mitu korda järjest kaalu allavõtmine oleks võimete summamine, nagu seda oma tõsteõpetuses mainib saksa tõstespets R. Ismayr. Näitena võib tuua sulgkaalu olümpia-võitjat A. Terlazzo. Ameerikas võistleb ta tavaliselt kergekaalus. Ka Berliini eel peetud olümpiakatsevõistlustel esines ta kergekaalus, võttes end sulgkaalu alles Berliini olümpiakülas. Ja vahe, mida Terlazzo saavutas enne Berliini kergekaalunasena ja Berliinis sulgkaalunasena, polnudki nimetamisväärset suur — ainult 8 kg.

Järeldus ülaltoodust on, et treeningul ja katsevõistlustel tuleb lasta mehi olla selles kaalus, mille tegelikult annab välja nende kehakaal. Üksnes siis suudetakse keha nii välja arendada, et kaalu mahavõtmine suurvõistluste puhul ei riisu väga palju kogusumma-kilogramme.

Maavõistlus Rootsiga kujuneb meie tõstjatele katsetööks enne Pariisi võistlusi. Pole küll saanud tutvuda raskejõustikuliidu kavatsustega, kuid isiklikult pooldaksin seda voolu, kes tahavad E. Lundi maavõistluseks jätta kergekaalu (muidugi siis, kui ta suudab veel kord näidata paremust P. Mürki ees) ja sulgkaalus välja panna mõne noorema tõstja. Meil tuleb arvestada sellega, et kaalus, milles meil suuremaid või vähemaid schansse rootslaste võitmiseks, on raske-, kerge- ja sulgkaal. Meeskonna koostamise taktika tuleb rajada just sellele. Raskekaalus peaks A. Luhaäär võitma ükskõik keda rootslastest, millega oleks kindlustatud üks võidupunkt. Maavõistluse võitmiseks ülejäänud kaks võidupunkti peame hankima kahest kergemast kaalust.

Võib olla küll kindel, et E. Lund sulgkaalus ületaks rootslase, millega tooks teise võidupunkti. Kuid võimatu pole, et sulgkaalus ka keegi teine eestlane võidaks rootslase. Sul puhul võiks maavõistluse võitmise rajada E. Lundi esinemisele kergekaalus. Kui ta kergekaalus ei peaks võitma, siis on maavõistluse kaotus niisama paratamatu, nagu siis, kui Lundi esinedes sulgkaalus maavõistluse ikkagi kaotame. Ja pole kuigi suurt tähtsust selles, kas kaotame 2:3 või 1:4, vaid tähtsam on mängida võiduvõimalusele 3:2.

Kui suure meeskonna ja keda saata Pariisi-võistlustele, see peaks selguma alles pärast maavõistlust Rootsiga. Enne peab aga hankima andmeid selle kohta, kas Pariisis peetakse ainult maailma-võistlused või toimuvad paralleelselt ka euroopavõistlused. Kui eurooplaste tagajärjed arvestatakse ühtlasi euroopavõistlustena, siis võiks kõne alla tulla Eestist rohkem võistlejate saatmine Pariisi.

Tosinkordne Eesti tõstemeister sulgkaalus Aleksander Kask, kelle võitude seeria kaikes alles tänava. Uueks meistriks sulgkaalus tuli Erm Lund

Kuigi oleme juba viie kuuga käesoleva aasta sees, toome alljärgnevalt maailma kümne parima tõstja tabelid kõigis kaaludes 1936. a. kohta. Vahepeal on tabelid küll tugevasti muutunud, kuid arhiivi materjalidena pole siiski üleliigne nende must-valgele jäädvustamine siinkohal:

I. Sulgkaal.

1. Terlazzo, USA	316,5
2. Popov, Vene	307,5
3. Soliman, Egiptus	305
4. Shams, Egiptus	300
5. Richter, Austria	297,5
6. Liebsch, Saksa	292,5
7. Walter, Saksa	290
8. Mühlberger, Saksa	290
9. Bachtel, USA	290
10. Bescape, Itaalia	290

II. Kergekaal.

1. Fein, Austria	345
2. Mesbah, Egiptus	342,5
3. Šatov, Vene	335,5
4. Terbak, USA	335
6. Jansen, Saksa	327,5
7. Mitchel, USA	327,5
8. Duverger, Prantsuse	327,5
9. Tiersch, Saksa	325
10. Schwitall, Saksa	322,5

III. Keskaal.

1. El Touni, Egiptus	387,5
2. Opschruff, Saksa	363,5
3. Wagner, Saksa	362,5
4. Ismayr, Saksa	355
5. Koschel'ov, Vene	347,5
6. B. Good, USA	345
7. Milejev, Vene	345

8. Vala, Austria	342,5
9. Mangel, Austria	342,5
10. Poljakov, Vene	342,5

IV. Poolraskekaal.

1. Hostin, Prantsuse	385
2. B. Good, USA	378,5
3. Deutsch, Saksa	365
4. Hala, Austria	362,5
5. Vasiff, Egiptus	360
6. Bierwirth, Saksa	352,5
7. Gietl, Saksa	350
8. Leopold, Saksa	350
9. Scheitler, Luksemburg	350
10. Čecin, Vene	350

V. Raskekaal.

1. Manger, Saksa	412,5
2. Psenicka, Tšehhoslovakkia	407,5
3. Luhaäär, Eesti	400
4. Walker, Inglise	397,5
5. Hussein, Egiptus	395
6. Schattner, Saksa	392,5
7. Wahl, Saksa	390,5
8. Zeeman, Austria	387,5
9. Becvar, Tšehhoslovakkia	385
10. Grimbeck, USA	380

Lisaks ülaltoodud tabelitele on märkida, et elukutsetiste tõstjate seast pääseks maailma parimate hulka prantslane Ch. Rigoulot, kes 1. a. oktoobris tõstis Pariisis 415 kg. Koos temaga on tänapäevani 400 kg või rohkem saavutanud seega k u s meest, kelle omavaheline paremusjärjestus on järgmine:

1. J. Manger, Saksa	425
2. Ch. Rigoulot, Prantsuse	415
3. V. Psenicka, Tšehhoslovakkia	412,5
4. J. Schattner, Saksa	405
5. R. Walker, Inglise	402,5
6. A. Luhaäär, Eesti	400

Putukamürk „PUTTOX“

A-S. Esimese Eesti Põlevkivitööstuse
(end. Riigi Põlevkivitööstuse) saadus

hävitab kärbsed, lutikad,
täid, kirbud, prussakad,
koid, sääsed, parmud jne.

Müügihinnad:

ca. 1/4 kg netto originaal-plekknõu	Kr. 0.80
„ 1/2 „ „ „ „	Kr. 1.20
„ 1 „ „ „ „	Kr. 2.—
PUTTOX-pihustaja	Kr. 1.75

Erihinnad suurtarvitajale.

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osahing

„VIRU“

Telegr. aadr.: Viruosa

Kõnetraat 437-84

Tallinnas, Suur Kloostri 22/18

VABRIKUD:

Rakveres
Kadrinas
Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtuslikku
kartulitärklisi
kartulisiirupit
glükoosi

Peaesindaja

A. S. RUMBERG, TUBERG ja Ko.

Tallinnas

Võib ütelda, et ükski ajajärk maailma töstespordi ajaloos pole olnud niivõrd saavutuste-võimas kui olümpia-aastana 1936. a. ja sellest tänapäevani järgnenud ajavahemik. Selle aja vältel on maailmarekordide ületatud peagu poolsada korda ja eriti kahe käega tõstete alal ja kogusummades on, võrreldes saavutuste tabeliga 1935. a., peagu kõik tagajärjed ületatud.

Suurimateks sensatsioonideks olid egiptlaste ja ka venelaste edusammud. Venelased atakeerivad kõvasti sakslaste positsiooni ja ähvardavad ise tõusta Euroopa parimaks töstespordi-maak. Niisamuti sensatsiooniks oli Ameerika tõstjate rühkimine maailma parimate esirinda.

Ameeriklastest on seni kõige rohkem tähelepanu äratanud sulgkaallane Anthony Terlazzo. Juba 1935. a. kirjutas E. Spordileht, et sellest mehest on oodata Berliinis olümpiavõitjat (vaata kirjutus „Ameerika töstespordis hoos!“ — 1935. a. nr. 2). 1936. a. algul saavutas ta 316,5 kg, mis oli varem nägematu tagajärg sulgkaalus. Olümpiakatsetel Bostonis püstitas ta surumises uue maailmarekordi (97,5 kg) ning saavutas kogusummaks 315 kg. Berliinis kinnitas ta endale nime oma kaalu maailma parimana. Näis juba, et Terlazzole niipea ei võrsu samaväärset tõstjat. Kuid säärane mees võrsus vene tõstjate hulgast. Juba 1936. a. saavutas Sergei Popov 307,5 kg, kuid käesoleva aasta märtsis tõstis ta oma tipp-kogusumma koguni 320,5 kg-le! Seejuures ta üksiktõstet did: surumine 88,5, rebimine 101 ja tõukamine 131 kg.

Ka kergekaalus on venelastel välja panna mehi, kes võivad võistelda maailma parimatega. Näiteks Nikolai Schatov (tänavu 337,5 kg) ja Israel Mehanik (330 kg). Need mehed võivad varsti atakeerida austerlast Robert Feini. Muuseas võib R. Feini pidada maailma parimaks kergekaallaseks, kuna ta il. a. novembirs tõstis 345 kg, mis 2,5 kg võrra parem ta kaaskuldmedalimehe egiptilase Mesbahi ja ta enda olümpia-

piarekordist. Vahepeal on Mesbah siirdunud keskaalu ja kuna ta selles kaalus on saavutanud 360 kg, siis võib arvata, et Mesbah jääbki keskaalu, pealegi kui Khadr El Touni on siirdunud poolraskekaalu.

Keskaalus on venelastel kolm 350-kg-meest — Poljakov, Koscheljov ja Milejev, kes aga koos maailma teiste keskaallastega ei pääse veel ligi Touni vägevale saavutusele.

Huvitav heitlus on aset leidnud poolraskekaalus prantslase L. Hostini ja ameeriklase Bill Goodi vahel, misjuures võistlus nende vahel arenes sääraselt, et kumbki saavutas oma paremaid tagajärgi teine teisel pool ookeani. 1935. a. euroopavõistlustel Hostin tõstis 370 kg, millele vastuseks Good tõstis oma kodumaal 378,5 kg. Olümpia eel Hostin viis kogusumma 385 kg-le, Good aga jäi nüüd jänni. Taotledes 390 kg saavutamist alustas ta Ameerika katsevõistlustel surumist 115 kg-lt, mida aga kolme katsel ei suutnud üles ajada. Rebimises tegi küll 120 kg ja tõukamises 155 kg, kuid ebaõnnestumine surumises ajas kõik luhta. Berliinis suutis Good tõsta ainult 350 kg, missuguse kogusummaga jäi seitsmendaks. Hostini kogusumma ületas Touni juba Berliinis, tehes keskaalus 387,5 kg, kuid hiljem, kodumaal, tõstis ta poolraskekaallasena koguni 392,5 kg.

Raskekaalus sakslane J. Manger esimesena ületas 1931. aastast egiptilase Nosseiri nimel püsinud maailmarekordilise kogusumma (397,5 kg), saavutades algul 400 kg ja pärast veelgi rohkem. Hiljem järgnesid Mangeri eeskujule veel V. Psenicka ja meie Luhaäär ning käesoleval aastal R. Walker ja E. Schattner. Elukutselistest küündis 415 kg-le prantslane Ch. Rigoulot. Nende tõstjate vaheline paremusjärjestus on toodud eespool.

Ülaltoodud ülevaade olgu ergutuseks meie tõstjatele jõudmiseks niisama kaugelle, kui kaugemale on jõudnud tõsteatleedid piiri taga.

A. ADARI.

Võidupüha puhul vahvaid vabandussõja kangelasi mälestavad:

Taimevõitehas

„Olivia“

Volta 3.

Tel. 431-97.

Keemiatööstus

Th. Tiilmann

Tulikä 11.

Tel. 431-52.

K. A. Rütman ja Ko.

Keemiatehas

J. Halbreich

Paldiski mnt. 25.

Tel. 429-79.

F-ma

H. Markovitsch

Viru 15.

Tel. 447-52.

A/S.

D. Mirvitz ja Pojad

Tallinn.

Tartu

Hinnangut ja arvusid väljalt ja rajalt

A. Adari

Selles lootusetuse õhkkonnas, mis pärast Berliini olümpiat tekkis kergejõustiku vastu, hakkab immitsema uut lootust. Hakkame mõistma, et kergejõustiklaste ebaõnnestunud esinemine Berliinis oli siiski rohkem juhuslikkuse viil, mille põhjustasid mitmelt poolt kokku õnnetult joosnud halvad tegurid. Tegelikult elab aga spordigeenius edasi ka meie kergejõustiklaste peres, mis pärast võib ühineda Paavo Nurmi sõnadega, mis pärast Eesti-Soome äsjapeetud kergejõustiku maavõistlust üteldud olid umbes järgmiselt: „Eesti kergejõustik võib varsti areneda niisama tugevaks nagu on Eesti raskejõustik.“

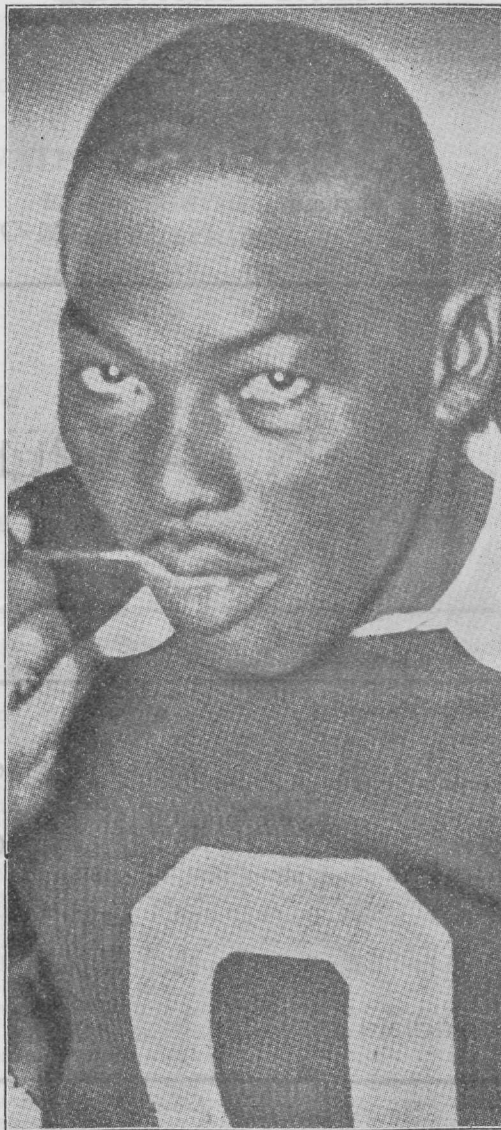
Tagasikaldumist optimismi on eeskätt põhjustanud meie seniste nooremate kergejõustiklaste ootamatult võimas hüpe nendele redelipulkadele, milleni varem on küündinud ainult üks-kaks eestlast. Nende ridade kirjutamisel puudus juunikuul lõpust veel üle nädala, kuid juba võis statistika- ja saavutuste-lehekülgedele kanda resultaate, mis hooaja varajasuse kohta tunduvad otse imedena. Kui ka läinud aasta juunikuul tõi mitu ekstraklassilist tulemust, siis võis seda seletada olümpia-eelsete pingutustega, kuid tänavu? Tänavu näib, et resultaadid on kukkunud nagu taevast. Tahtmata minna liialdustesse ja vajuda liialdavatesse lootustesse, kerkib siiski mõte, kas tänavune hoogus hooaja algus ei tähenda viimaks seda, et kergejõustiku arengu tempo meil hakkab kiirenema?

Maailm on tänavu annud ainult paar ekstraklassilist tulemust: Seftoni ja Meadowsi teivashüppe-maailmarekordid ja Walkeri võimas saavutus kõrgushüppes. Needki on pärit Ameerikast, kus Kalifornia tuline päike vilja varem küpsetanud. Euroopas on tänavu vähem kuulda eriti väljatõstetavaid suurtagajärgi. Mis on saavutatud, need on tundunud endastmõistetavatena, jättes lootuste osas veidi võlgugi. Nendega kõrvutades Issaku odaviske, Kreegi kuulitõuke ning Prööm ja Toomaslu jooksude saavutused, on Eestis suhteliselt tänavu rohkem tehtud.

Esimesena üllatas A. Kreek. Tõugata kuuli 15.74, kui ta läinudaastane tippmark isikliku rekordina oli „ainult“ 15.21, tõendab mehe stabiilset arengut, millel tundub ees olevat veel palju vaba ruumi kaugemaks. On leitud mees, kes täiel määral on A. Viidingu mantlipärija. Kreegi tänavune seeria nelja võistluse kohta on: 15.74 — 15.25 — 15.58 — 15.57! Kuuajalisel vältel nii head seeriat pole vist näidanud ka Viiding.

Kui ülalpool on A. Viidingut toodud võrdluskujuna, siis paar sõna ka Viidingust endast praegusel momendil. Isiklikult ei pea ma Viidingut veel kaugeleki kergejõustikule kadunud meheks. Ta on meie kergejõustikule väga palju annud, kuid tahab kindel olla, et ta annab veelgi. Kiuste kõigele usun, et Viiding ei saa hakkama endas kergejõustiklase tapmisega, kuigi teda ajakirjanduses ja mujal on palju „veristatud“ ja kuigi ka tema elukutse nõuab suurt osa. Kohasemana tundub, et Viidingu praegune eemalolek kuuli- ja kettaringist põhjeneb järgmises lauses: „Peab taanduma, et paremini hüpata.“ See tähendab, et uuesti starti tulles Viiding võib saavutada veel rohkem kui varem.

Ka G. Sule on leidnud endale mantlipärija rahulikult mõistlikus F. Issakus. Läinud aasta hooaja kokkuvõttes kirjutasin, et on viimane aeg meie odaviske-klassi tõusuks, kui maailmas sirgub 70-m-mehi nii

Neegerhüppaja D. Allbritton. Selle mehe jalad löid talle Berliini olümpia kõrgushüppes hõbemedali. Nüüd ta käed peksavad USA raskekaalu-poksijaid.

ohtrasti, et alla 70 m mehed üldse ei pääse enam 10 parima maailmatabelisse. Avaldatud väga soov täitus siiski kiiremini. Hooaja esimestel võistlustel kargasid: Mägi üle 67 m ja Issak koguni üle 68 m piiril. Ning siis, Soomes, Kuopio linnas, maavõistluse suurima sensatsioonina F. Issak lennutas oda teise eestlasena üle 70 m piiri. Täpne resultaat — 70.48 — on täpselt üks meeter väiksem kui G. Sule isiklik ja Eesti rekord. Issak tegi viske, mis pani vist häm-

REISIBÜROO

PEAKONTOR: Tallinn, Kinga 3, telefon 433-20.

OSAKONNAD: Tartu, Suurturg 7, telefon 3-72.

Pärnu, Rüütli t., Endla majas, tel. 1-13.

Tallinn, Balti jaam, telefon 438-92.

Raudteepiletite müük: a) kõikidesse kodumaa jaamadesse, b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük: a) kõikidel kodumaa ja Balti mere liinidel, b) ookeani piletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel kõikidesse suurematesse ulõumere sadamatesse.

Esindus ja aagentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest. Rahavahetus ning valuuta ost ja müük turistidele. Välispasside ja viisumite muretsimine

RINGREISIPILETID TURISTIDELE KOGU EUROOPAS.

Õhusõidupiletid „AERO“, DERULUFTI“ ja „LOTI“ liinidel.

Kohalike omnibuseliinide piletid, o.ü. „Mootor“ ja teised.

Nõuanded ja arvestused
reiside kohta tasuta.

A.s. „Eesti Reisibüroo“.

Välisvõistlustele sõites ostab iga sportlane ja spordisõber oma reisipileti „Eesti Reisibüroost“.

mastama ka Sule, kes tänavu pole veel mahti saanud startimiseks. Kas Sule võtab vastu Issaku poolt visatud „kinda“?

Olgu lisaks märgitud, et seni on maailmas üle 70 m neliteistkümmend odameest: 6 soomlast (M. Järvinen, S. Nikkanen, K. Toivonen, E. Penttilä, M. Sippala ja H. Vainio), 2 sakslast (G. Stöck ja K. Weimann), 2 rootslast (E. Lundquist ja A. Attervall), 2 poolakast (E. Lokajski ja W. Turczyk) ja 2 eestlast (G. Sule ja F. Issak). Peale mõne üksiku võib kõigilt ülejäanuult ka tänavu loota uuesti 70 m piiri ületamist, misjuures on arvata, et juure tekib veel uus lend üle-70-m-mehi.

Veel kuni läinud aasta lõpuni või enne käesoleva hooaja algust oli kõigi aegade kohta ainult kahe eestlase tagajärjed punktide-tabeli alusel üle 1000 punktiga hinnatavad. Selleks kaheks olid A. Viiding (kuulitõukes 16,06,5 = 1041 p.) ja G. Sule (odavis kes 71,48 = 1034 p.). Nüüd on lisandunud kaks uut 1000-punkti-meest, sest F. Issaku 70,48 = 1011 punktiga ja A. Kreegi 15,74 = 1005 punktiga. Sellest neljast on kaks kuulitõukajat ja niisama palju odaviskajaid. Seega on uued suursportlased võrsunud just nendel samadel aladel, millel neid oli juba ees. Soome punktide-tabel, mis paar aastat tagasi tunnistati ka rahvuvaheliseks, on ajast võib-olla küll maha jäänud, nagu paljud väidavad, kuid A. Viidingu, G. Sule, F. Issaku ja A. Kreegi tagajärjed on siiski kõrgemad eestlaste teistel aladel saavutatud tagajärgedest.

Pealet selle, mida Eestis hooaja alguks serveerinud F. Issak ja A. Kreek, on rõõmustaval määral ka rida teisi kergejõustiklasi kas oma eelmistest rekordidest mööda rühkinud või tõusnud selle lähedasse vormi.

Eskätt võib peatuda E. Pröömil. Veel ainult pool sekundit ja ta on purustanud 1500 m-is 4 minuti piiri, millega Eesti rekord oleks viidud heasse rahvus-

vahelisse klassi. Pärast seda, kui Prööm tänavu 1500 m katnud 4,01,8 ja 4,00,4-ga, võib juba loota 3 minuti sisse pääsemist, ilma et siiski saaks palju hellitada seda lootust. Teised keskmajooksjad on enam-vähem läinud aasta vormis, kusjuures näib, et F. Tungal-Dunkel on kiirust juure võtnud. Seda tõendab ta uus Eesti rekord 1000 m-is 2,34,0, joostud Nõmme spordiväljal,

Sprinteritest on R. Toomsalu juba korranud oma 100 m rekordi (10,7) ja lisaks maavõistluste võitjatele soomlaste üle saavutanud kauaigatsetud revanschi varem talle võitmatuks osutunud A. Tammi üle. J. Talmre (endiste nimedega Toomre ja Tomson) püüab vitsemeistri troonil. Kahjuks ei fikseeritud ta aega maavõistlustel, kuid 2 m järelolemist Toomsalust, kes 100 m ülalüteldult jooksis 10,7, võib hinnata ümber kui distantsi katmisele 10,9 või 11,0-ga.

Kui on leitud mantlipärijaid Viidingule ja Sulele, siis kõrgshüppes koolitab neid endale A. Kuuse ise. Noored koolipoisid O. Kaldre ja A. Allik võivad ajajooksul kinni püüda oma meistri ja õpetaja. Üle 1,85 on uue mehena küündinud H. Veskila, kes momendil paremuselt Kuuse järgmine kõrgshüppaja.

Teistes hüpates pole palju uut, kui mitte arvestada, et teivashüppes R. Kiipsaar teise eestlasena ületas 3,80 ja et kolmikshüppes on uus 14-m-meis võrsunud N. Kalmust.

Kettaheitel peavad duelli O. Erikson ja P. Määrts, kes mõlemad peagu stabiilselt 45-m-vormis. Seni on peale jäänud kogenuma heitjana Erka, kuid Pauli päevad võivad olla rohkem sügise poole. Mis oleks, kui kaasa lööks ka Viiding?

Pikamaajooksudes pole seni muud üllatust, kui A. Anieri võit soomlaste üle Kuopios. Kuigi võit oli seotud vahest õnnega, oli ta siiski igati hinnatav, 5000 m-is 15,42,9 pole Eestis sagedane.

Tänavune juunikuu keskmine tase läbilõikes võrdub 1. a. juunikuu omaga, olles tippsaavutustes siiski parem. Seniväljandud hooaeg on annud viis seni ametlikult kehtivaist Eesti rekordest paremat või sellega võrdset tagajärge. Nendeks on: 100 m R. Toomsalu — 10,7, 1000 m F. Tungal — 2.34,0 ja E. Prööm — 2.34,4 ning 1500 m E. Prööm — 4.01,8 ja 4.00,4. Peale nimetatute, mis endastmõistagi on 1. a. tippsaavutuste ületamised, on viimasteks veel F. Issaku odavise 70.48 ja F. Tungla 800 m aeg — 1.59,2.

Punktide-tabeli alusel järjestuvad seniväljandud hooaja paremad saavutused allpool toodult:

F. Issak — oda	70.48	1011
A. Kreek — kuul	15.74	1005
A. Mägi — oda	67.15	935
R. Toomsalu — 100 m	10,7	934
O. Erikson — ketas	47.06	934
A. Kuuse — kõrgus	1.91	922
E. Prööm — 1500 m	4.00,4	918
P. Määrits — ketas	46.53	916
E. Prööm — 3000 m	8.46,4	905
J. Piliste — 1500 m	4.04,0	875
U. Uba — 1500 m	4.05,4	859
K. Annamaa — vasar	48.13	849
H. Veskila — kõrgus	1.85	846
F. Tungal — 1000 m	2.34,0	842
R. Sams — 3000 m	8.58,2	842
A. Anier — 3000 m	8.59,0	836
E. Prööm — 1000 m	2.34,4	835

MAITSERIKKAD PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

R. Kiipsaar — teivas	3.80	818
E. Äärma — teivas	3.80	818
A. Anier — 5000 m	15.42,9	816
F. Tungal — 800 m	1.59,2	816
A. Tuju — kuul	14.00	816
E. Lilienthal — kuul	13.95	811
O. Kaldre — kõrgus	1.82	810
R. Sams — 5000 m	15.46,5	806
T. Öunap — kuul	13.88	804
J. Kihuoja — ketas	42.95	801
N. Kalm — kolmik	14.11	800

Võrdluseks olgu märgitud, et E. Spordilehe 1. a. juunikuu numbris saime avaldada üle 800 punktiga hinnatavaid tagajärge 25, tänavu aga 28. Suur vahe on aga üle 900 punktiga hinnatavates tagajärgedes: tänavu on neid üheksa 1. a. viie vastu. Seega kõrgeim tipp on tõusnud.

Eelmiste aastate eeskujul hakkab E. Spordileht ka tänavu avaldama viie parima tabelit. 23. juuniks s. a. oli selle kuju järgmine:

	I	II	III	IV	V
100 m	10,7 R. Toomsalu, Kalev	11,3 J. Talmre, Kalev	11,3 K. Ivanov, Ambla SR	11,4 E. Susi, ASK	11,4 H. Aumere, Kalev
200 m	22,9 R. Toomsalu, Kalev	23,6 J. Talmre, Kalev	23,7 G. Beckman, ASK	23,7 A. Allik, ÜENÜTO	23,7 A. Raska, ASK
400 m	51,4 E. Kulmar, Kalev	51,7 A. Allik, ÜENÜTO	52,7 V. Laats, ÜENÜTO	54,1 B. Risto, Kalev	54,2 A. Jürlau, Kalev
800 m	1.59,2 F. Tungal, Kalev	2.01,0 A. Jürlau, Kalev	2.01,9 J. Piliste, ASK	2.02,0 A. Völli, Rõngu Koit	2.02,6 Jakobson, ASK
1500 m	4.00,4 E. Prööm, TPAK	4.04,0 J. Piliste, ASK	4.05,4 U. Uba, Kalev	4.12,8 R. Sams, ÜENÜTO	4.17,2 E. Rätsep, Kalev
5000 m	15.42,9 A. Anier, Kalev	15.46,5 A. Saar, Tartu Kalev	16.38,0 K. Kiili, Kalev	16.38,4 V. Lulla, ASK	16.55,6 R. Resnis, Nõmme ÜENÜ
110 m	16,0 J. Talmre, Kalev	16,8 G. Beckman, ASK	17,0 A. Paluvere, Kalev	—	—
Kõrgus	1.91 A. Kuuse, ÜENÜTO	1.85 H. Veskila, ASK	1.82 O. Kaldre, ÜENÜTO	1.80 A. Allik, ÜENÜTO	1.78 F. Tarkman, Kiviõli SK
Kaugus	6.95 R. Toomsalu, Kalev	6.81 A. Raska, ASK	6.78 K. Ivanov, Ambla SR	6.75 F. Tarkman, Kiviõli SK	6.61 Hindrikson, ASK
Kolmik	14.11 N. Kalm, Kalev	13.71,5 E. Järvesoo, ASK	13.38 O. Kaldre, ÜENÜTO	13.65 F. Tarkman, Kiviõli SK	13.09 H. Veskila, ASK
Teivas	3.80 R. Kiipsaar, ASK	3.80 E. Äärma, ASK	3.70 H. Koik, Sakala	3.40 J. Erna, Kealv	3.40 Lamp, Tartu
Kuul	15.74 A. Kreek, Kalev	14.00 A. Tuju, Kalev	13.95 E. Lilienthal, Kalev	13.88 T. Öunap, Sakala	13.56 A. Lohk, Tartu Kalev
Ketas	47.06 O. Erikson, ASK	46.53 P. Määrits, ASK	42.95 J. Kihuoja, Sakala	42.90 H. Kõerv, Sakala	41.50 E. Lilienthal, Kalev
Oda	70.48 F. Issak, ASK	67.15 A. Mägi, ASK	58.26 V. Uibo, Valga ÜENÜ	58.00 J. Meimer, Pärnu Kalev	55.59 T. Öunap, Sakala

Vastutav toimetaja: A. Adorf.

Ilmunud 28. juunil 1937. a

Väljaandja: Eesti Spordi Keskkliit

BONA PARIM TAIMEVÕI

FIRMA

A. KLAFF

PABERI- JA KIRJUTUS-
MATERJAAKKAUPLUS

TALLINNAS, HARJU 20. TEL. 436-51

KÖITEKODA

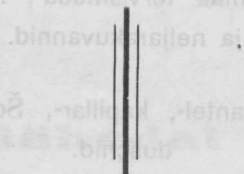
VEENE TÄNAV 10

Nõudke ja jooge alati

PÄRNU

O-Ü. BLIEBERNIGHT'i

kõrgeväärtuslikku õlut!

TALLINNA LADU:

Klasingi tän. 11. Telefonid 314-95 ja 456-17

Moodsaim ja täielisim
pappkarbitööstus

Eestis

M. Dresselt ja A. Krik

Tallinn, S. Karja tn. 21, tel. 452-96

A/S. „EESTISIID“

Ketramise- ja kudumisevabrik, seadistatud 1932. a. Valmistab kõiksuguseid riideid ja lõngu. Eritellimiste vastuvõtmine. Restide müük.

VABRIKU LAOD:

Viru t. 5, tel. 447-87
Viru t. 14, tel. 443-97
Laadaplats 70
Tartu, Poe 2, tel. 10-17
Narva, Peetriplats 1
Viljandi, Tartu 1-a, tel. 30
Petseri, Turuplats 17, tel. 1-19

KEEMIA TÖÖSTUS

TH. TIILMANN

TALLINN, TULIKA TN. 11

E. A.-K. Ü. ERAHAIGLA

Narva mnt. 6-a, telefon 428-80.

VESIRAVILA

Avatud kella 9—11 ja 4—7.

Pärmi-, söehappe-, merisoola-, männiekst-rakti-, kodumaa tervismuda-, raba-, vahu- ja neljarakuvannid.

Charcot-, mantel-, kapillar-, Šoti ja auru-duschid.

Istevann, valguskapp, aurukapp ja diatermia tervismudaga.

Arsti kõnetunnid kella $1\frac{1}{2}$ 10— $1\frac{1}{2}$ 11 ja $1\frac{1}{2}$ 7—7.

Osike

Nokia—

kalosse ja bofikuid

- Nokia** — jalgratta välis- ja sisekummisid,
- Nokia** — kummist säärsaapaid,
- Nokia** — kummist masinariõmu,
- Nokia** — voolikuid,
- Nokia** — perenaiste kummikindaid,
- Nokia** — õppekindaid,
- Nokia** — kirurgilisi kummikindaid,
- Nokia** — arstlike kummitarbeid j. n. e.

KAUBANDUSE

A/S. HÜPPLER JA Ko.

Tallinn, S. Tartu mnt. 43, tel. 305-01

Soovitame suuremal ja väiksemal arvul:

RAUDA, PLEKKI, IGASUGUSEID TÕO-RIISTU, EHITUSMATERJAALE, MAJA-PIDAMIS-, JAHI- JA MAALRITARBEID.

Ostame:

VANA RAUDA, MALMI, PLEKKI JA MUID METALLE.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47

TELEF. 442-22

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega

KREENHOLMI PUUVILLASAADUSTE MANUFAKTUURI OSAÜHISUS

Asutatud 1857. a.

Vabrikud:

Kreenholmis, Narva lähedal

Müügiladu:

**Kaubandus-Tööstuse A-S. „Kreenbalt”
Tallinn, Suur Karja 13, tel. 425-14**

Juhatus:

Tallinnas, Pikk tän. 68, tel. 426-63

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIV AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINNA-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAV 428-83